КОММУНИЗМНИНГ ПОРЛОҚ ЧЎҚҚИЛАРИ САРИ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ.

«КИЗИЛ УЗБЕКИСТАН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР.

43-йил чиқиши № 11 (11760). | Жума, 13 январь, 1961 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1961 йил 11 январда КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини давом эттирди.

Кечки мажлисда Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Д. А. Кунаев, Қўриқ ер ўлкаси ўлка партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Т. И. Соколов, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ К. Т. Мазуров докладлари тингланди.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини давом эттирмоқда.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми 1961 йил 12 январда кун тартибидаги иккинчи масалани — 1960 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотиш давлат планининг ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши тўғрисидаги ҳамда қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тадбирлари ҳақидаги масалани муҳокама қилишни давом эттирди.

Марказий Комитет Пленуми эрталабки мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ В. П. Мжаванадзенинг, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ В. Ю. Охундовнинг, Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. Ю. Снечкуснинг докладларини тинглади.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини давом эттирмоқда.

КПСС XXII СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг 10 январда очилган Пленуми КПСС нинг навбатдаги XXII съездини 1961 йил 17 октябрда чақириш тўғрисида Қарор қабул қилди.

Пленум съезднинг қуйидаги кун тартибини тасдиқлади:

1) КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот доклади — докладчи КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев.

2) КПСС Марказий Ревизия Комиссиясининг ҳисобот доклади — докладчи Ревизия комиссиясининг раиси ўртоқ А. Ф. Горкин.

3) КПСС программасининг лойиҳаси — докладчи ўртоқ Н. С. Хрушчев.

4) КПСС Уставига киритиладиган ўзгартишлар тўғрисида — докладчи КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Ф. Р. Козлов.

5) Партия Марказий органларини сайлаш.

КПСС Программасининг лойиҳасини ва КПСС Уставининг лойиҳасини матбуотда эълон этишга қарор қилинди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXII съездга ўзининг ленинчи Марказий Комитети теварагига, марксизм-ленинизмнинг улуғ зафарли байроғи теварагига маҳкам жипслашган ҳолда бормоқда.

КПСС нинг XXII съезди XX съезддан кейин орадан 5 йил ўтгач тўпланади. Партиянинг XX съезди партия ва мамлакат ҳаётида, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатида, марксизм-ленинизм назариясини ижодий ривожлантиришда тарихий роль ўйнади. XX съезд шахсга сиғинишни большевикча танқид қилиб ва унинг оқибатларини тугатиш чораларини белгилаб бериб, партия ички ва ташқи сиёсатининг чинакам ленинча йўлини ишлаб чиқди, бу йўлнинг изчиллик билан амалга оширилиши коммунистик қурилишда халқимизнинг улуғ ғалабаларини таъминлади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев КПСС нинг навбатдан ташқари XXI съездида бундай деган эди:

«XX съезднинг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, партия омма билан ўз алоқаларини янада кўпроқ мустаҳкамлади, сиёсий раҳбарлик ва ташкилотчилик фаолияти соҳасида янги тажрибалар тўплади.

Партия шу давр ичида ички ва ташқи сиёсат соҳасида бир қанча катта тадбирларни амалга оширди. Бу тадбирлар Совет давлати куч-қудрати ва обрўсининг ўсишига, халқ фаровонлигини юксалтиришга, жаҳон социалистик лагерининг янада кучайишига, тинчлик ишининг мустаҳкамланишига ёрдам берди.

Партия Владимир Ильич Лениннинг коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этишга ижодий ёндошиш, ҳар бир янги босқичда тарихий тараққиёт занжиридаги асосий ҳал қилувчи звенони топа билиш, перспективаларни очиб бера билиш, оммани сафарбар қила билиш, олға томон қилинадиган ҳаракатга халақит берадиган ва даври ўтиб кетган эскиликнинг ҳаммасини дадил ва қатъий суратда парчалаб ташлай билиш зарур эканлиги тўғрисидаги кўрсатмаларини изчиллик ва қатъият билан амалга ошириб келди.

Бизнинг партиямиз марксизм-ленинизмга содиқлиги туфайли, халқ билан бузилмас бирлиги туфайли ғалаба қилиб келди ва ғалаба қилмоқда.

Партия Марказий Комитети ўз пленумларида коммунистик қурилишнинг етилган масалаларини мунтазам суратда кўриб келди. Марказий Комитет саноат ва қурилишни бошқаришни қайта қуриш, машина-трактор станцияларини қайта ташкил этиш ва колхоз тузумини янада ривожлантириш, мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш ва мамлакатда халқ маорифи системасини қайта қуриш каби катта ва муҳим тадбирларни умумхалқ муҳокамасига қўйди. Партия халқ билан маслаҳатлашиб, халқнинг коллектив идроки ва энг бой тажрибасига таяниб, олға қараб қилаётган ҳаракатимизни тезлаштирадиган энг муҳим тадбирларни ишлаб чиқмоқда ва амалга оширмоқда.

Партия, XX съезднинг қарорларини амалга ошира бориб, партия ҳаётининг ленинча қоидаларини ва партия коллектив раҳбарлиги принципларини тиклаш ва ривожлантириш, партиялилар оммасининг, бутун совет халқининг ижодий активлигини ҳамма чоралар билан ошириш соҳасидаги ишларни давом эттирди».

КПСС XX съездининг тарихий қарорлари мамлакатимизда сиёсий активликни ва меҳнат ғайратини ниҳоят даражада кучайтириб юборди. Улуғ партиямиз тағин ҳам кўпроқ монолит бўлиб қолди, бутун совет халқи партиямиз теварагида тағин ҳам маҳкамроқ жипслашди. Партияни Ленин йўлидан тойдиришга, XX съезд қарорларининг бажарилишини барбод қилишга уринган разил бузғунчиларнинг 1957 йилда фош қилинган антипартиявий группасини КПСС Марказий Комитети қатъиян қоралаб улоқтириб ташлаганлигини партия ва халқ якдиллик билан маъқулладилар.

Коммунистик партиянинг, партия Марказий Комитетининг бутун фаолияти марксизм-ленинизм назариясини ижодий қўллаш ва ривожлантиришнинг намунасидир, ревизионизмга ва догматизмга қарши, улуғ революцион таълимотнинг софлиги учун зўр бериб ва изчил кураш олиб боришнинг намунасидир. Партия кадрларни, барча коммунистларни юксак талабчанлик руҳида, халқ олдидаги ўз бурчларини равшан тушуниш руҳида, принципиал танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида, камчиликларга нисбатан муросасиз бўлиш руҳида тарбияламоқда.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг улуғвор етти йиллик планини тасдиқлаган КПСС-нинг навбатдан ташқари XXI съезди мамлакатимиз ривожланишининг янги даврига — коммунизм қуришни кенг авж олдириш даврига кирганлигидан далолат берди.

Коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда энг муҳим босқич бўлган етти йиллик планни халқимиз партия раҳбарлигида муваффақият билан амалга оширмоқда. Контроль рақамларда қилинган ҳисобларга қараганда, саноат маҳсулоти етти йилликнинг дастлабки икки йили мобайнида 17 процент ўсиши лозим эди. Ҳақиқатда эса, у қарийб 23 процент ўсди. Агар биз бундан буён ҳам шундай суръат билан бора берсак, мавжуд фактларнинг ҳаммаси эса бу суръатни жадаллаштиришимизни кўрсатиб турибди, — етти йил ичида саноат маҳсулоти планда мўлжаллангандек 80 процент эмас, балки тахминан икки баравар кўпаяди. Миллион-миллион совет кишилари капитализм билан иқтисодий мусобақада вақтдан энг кўп даражада ютиш учун зўр бериб ҳаракат қилмоқдалар.

Коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш соҳасида совет халқи қилаётган азимкор ишлар социалистик ижтимоий муносабатларни янада такомиллаштириш билан қўшиб олиб борилмоқда. Коммунизм қуришни авж олдириш даврининг яққол кўриниб турган аниқ белгиларидан бири шуки, социалистик демократия бутун чоралар билан авж олдирилмоқда, аҳолининг энг кенг табақалари мамлакатнинг ҳамма ишларини бошқаришга жалб қилинмоқда.

Коммунистик қурилиш жараёнида совет жамиятининг маънавий ҳаёти ўзгариб бормоқда, кишиларимизнинг онглилиги ва маданий савияси ўсмоқда. Умумхалқ социалистик мусобақаси, коммунистик меҳнат ҳаракати кенгайиб бораётганлиги, миллионларнинг кундалик ҳаётида янгилик ниҳоллари кўпайиб ва мустаҳкамланиб бораётганлиги буни яққол кўрсатиб турибди.

Коммунистик идеаллар жамиятнинг моддий ва маънавий неъматлари мўл-кўл бўлган шароитдагина амалга оширилиши мумкин.

Шу сабабли, одамларнинг турмушини яхшиламоқ учун моддий бойликларни ишлаб чиқариш коммунизм қуришдаги асосий вазифа эканлигини ҳамиша эсда тутиш зарур. Саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини тез ва тўхтовсиз кўпайтира бериш халқнинг турмуш даражасини муттасил кўтаришни таъминлай беради.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ижтимоий тузуми турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаши мумкинлиги тўғрисидаги ленинча принципга асосланиб, марксизм-ленинизмни ижодий ривожлантириб, ўзининг XX съездида, ҳозирги вақтда тақдирга битилган муқаррар уруш йўқ, урушнинг олдини олиш мумкин, деган жуда муҳим хулосага келди. Бутун халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати якдиллик билан маъқуллаган ва қувватлаган бу хулосани ўтган беш йил ичида рўй берган воқеаларнинг жамики боришы тамомила исботлаб берди. СССР нинг, барча социалистик мамлакатларнинг актив тинчликсевар ташқи сиёсати шу мамлакатларнинг халқаро миқёсдаги обрўйини тағин ҳам оширди, бу сиёсатни ҳамма халқлар эътироф қилди. Тинчлик ва эркинлик учун, уруш оловини ёқувчи империалистларга қарши, шармандали мустамлакачилик системасини батамом тугатиш учун кураш йўлини ер юзининг ҳамма қитъаларидаги одамлар яққол кўриб турибдилар.

XXII съездда тасдиқланадиган партиянинг янги программаси партиямиз ва мамлакатимиз учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади, бу программа коммунистик жамият қуриш учун олиб борилаётган улуғ курашда партиямизни, совет халқини қуроллантиради.

КПСС нинг амалдаги ҳозирги программаси бундан 42 йил муқаддам, партиянинг 1919 йил мартда бўлиб ўтган VIII съездида тасдиқланган эди. Ўша вақтда В. И. Ленин съездда сўзлаган нутқида бундай деган эди:

«Биз, программа илмий пойдеворга негизланиши лозим деган қоидага асосланиб иш кўришга мажбурмиз... Бизнинг программамиздаги ҳар бир параграф ҳар бир меҳнаткашнинг билиши, ўзлаштириши ва тушуниши лозим бўлган нарсадир».

Шундан бери ўтган қирқ йилдан кўпроқ вақт ичида мамлакатимиз ва бутун инсоният ҳаётида жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Партиянинг 1919 йилда қабул қилинган программасидаги энг муҳим қоидалар совет халқининг социализм ва коммунизм қуришда эришган буюк ғалабаларида ўзининг амалий ифодасини топди. Тарихан шу қисқа муддат ичида мамлакатимиз экономикаси барқ уриб яшнаётган, илғор фан ва маданиятга эга бўлган, енгилмас мудофаа қувватига эга бўлган мамлакатга айланди, бутун дунёда тинчликнинг мустаҳкам таянчи бўлиб қолди. Партия шу ғалабаларга таяниб, совет халқини коммунистик жамият қуриш сари ишонч билан олға олиб бормоқда.

Коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари Кенгашининг Баёнотида уқтириб айтилганидек, Совет Иттифоқи тарихда биринчи бўлиб бутун инсоният учун коммунизмга йўл очиб бермоқда. Шу Баёнотда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ролига жаҳон коммунистик ҳаракатининг энг тажрибали ва чиниққан отряди, ҳамма эътироф қилган авангарди деб берилган юксак баҳо билан партиямиз, бутун совет халқи фахрланади. Ҳамма мамлакатларнинг коммунистлари шу нарсани уқтириб ўтдиларки, ишчилар синфининг ғалабаси учун курашда, социализм қуришда ва коммунизм қуришни кенг авж олдиришда КПСС тўплаган тажриба принципиал аҳамиятга эгадир. КПСС XX съездининг тарихий қарорлари халқаро коммунистик ҳаракатда янги босқични бошлаб берди, бу ҳаракатнинг марксизм-ленинизм асосида янада ривожланишига кўмаклашди.

КПСС нинг навбатдаги XXII съездини чақириш тўғрисида Марказий Комитет Пленуми қабул қилган қарорни бутун партия, бутун совет халқи жуда катта хурсандчилик билан кутиб олди, бу қарор сиёсий активликни ва меҳнат ғайратини тағин ҳам кучайтириб юборди. Ўзининг жонажон партияси теварагида, ўртоқ Н. С. Хрушчев бошчилигидаги партия ленинчи Марказий Комитети теварагида маҳкам жипслашган совет халқи Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XXII съездини янги шонли ғалабалар билан кутиб олишга қаттиқ бел боғлаган.

(«ПРАВДА»нинг 12 январдаги бош мақоласи).

АҚШ Коммунистик партиясининг фахрий раиси ўртоқ Уильям Фостер Москвага келди

Бутуниттифоқ терапевтлар жамиятининг таклифига мувофиқ АҚШ Коммунистик партиясининг фахрий раиси ўртоқ Уильям Фостер даволаниш учун Москвага келди.

Ўртоқ Уильям Фостер Москвага келгач, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ О. В. Куусинен ва КПСС Марказий Комитетининг аъзоси ўртоқ Б. Н. Пономарев билан учрашди. Учрашув ғоят самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

ЯНГИ ЗАФАРЛАР

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми партия XXII съездини чақиришга қарор қилди. Республикамиз индустрияси ва қурилишларининг меҳнатсевар коллективлари бу хушхабарни зўр шоду-хуррамлик билан кутиб олиб, ажойиб меҳнат ғалабаларини қўлга киритмоқдалар. Тошкент ва Фарғонада, узоқ Қорақалпоғистон ва Хоразмда, Бухоро ва Андижонда, Наманган ва Чирчиқда саноатнинг янги қувватлари ишга туширилаётир.

ҚУМ-ШАҒАЛ КАРЬЕРИ

6 январда Ўзбекистон ССР қурилиш министрлигига қарашли республикада энг йирик қум-шағал карьери ишга туширилди. Янги хўжалик Тошкент шаҳри ва унинг атрофларида вужудга келтирилаётган йирик саноат иншоотларига, шунингдек уй-жой қурилишларига сифатли ва арзон қум-шағал етказиб беради. Янги карьер Тошкент уй қуриш комбинатида панеллар ишлаб чиқариш қувватини анча оширади.

Қазиш, қум ва шағални саралашдан тортиб, то темир йўл платформаларига, автомашиналарга ортишга қадар бўлган барча иш жараёнлари механизациялаштирилган. Карьер механизаторлари ва ишчилари республикадаги энг йирик ва илғор саноат корхоналари коллективларининг етти йилликнинг учинчи йил топшириғини муддатидан олдин бажариш ва КПСС XXII съездини муносиб кутиб олиш тўғрисидаги Мурожаатини якдиллик билан маъқулладилар.

ЯНА БИР ГИГАНТ КОРХОНА

Илгари биз Наманган шаҳри яқинида йирик уй қуриш комбинати қад кўтараётгани тўғрисида хабар қилган эдик. КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми ўз ишини давом эттираётган шодиёна кунларда бу гигант корхона ўзининг дастлабки маҳсулотини бера бошлади. Наманган гиганти ҳар йили 35 минг квадрат метр уй-жой бинолари қуришга етадиган йирик панеллар ишлаб чиқаради.

Водийда бинокорликни авж олдиришда ғоят катта аҳамиятга эга бўлган бу корхонани 162-трестнинг азамат монтажчилари ва бинокорлари тикладилар. Қурилишда ҳозирги замон бинокорлик индустриясининг энг янги конструкцияларидан кенг фойдаланилди ва биргина бош корпусга ишлатилган материалларнинг ўзидан қарийб 30 миллион сўмлиги тежаб қолинди.

ГАЗОАППАРАТЧИЛАРНИНГ ЖАВОБИ

КПСС XXII съездини чақириш тўғрисидаги хушхабар ва В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи, «Узбекуголь» комбинати, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи, Чирчиқ электр-химё комбинати, «Ташсельмаш» ва «Ташкенткабель» заводлари, Тошкент тўқимачилик комбинати ва Андижон ёғ комбинати коллективларининг Ўзбекистон ССР барча ишчиларига ва инженер-техникларига, саноат корхоналарининг ходимларига қарата қилган Мурожаати Тошкентдаги «Газоаппарат» заводи ишчиларини янги меҳнат ғалабаларига илҳомлантирди. Йиғув цехининг илғор ишчиси Салим Азимов коллективнинг фикрини ифода этиб бундай дейди:

— Биз Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг янги йил табриги ва миннатдорчилигидан беҳад қувондик. Жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукумати бизга муваффақият, яхши истаклар билдирди. Биз шунга яраша ишлашимиз, ғайрат кўрсатишимиз керак. Бу йил 65 мингта газ плитаси ва бир неча минг дона сув иситгич автомат колонкалар ишлаб чиқарамиз. Етти йилликнинг учинчи йилида давлат бизга ана шу топшириқни берди. Ҳозир конвейерларимиз бетўхтов ишлаб турибди. Бундан кейин ишни яна ҳам жадаллаштирамиз.

Ўзим йиллик планни 1961 йил 17 октябргача бажариш юзасидан социалистик мажбурият оламан.

ШАХДАМ ҚАДАМЛАР

«Ташкенткабель» заводининг коллективи Ватанимиз пойтахтида ўз ишини бошлаган КПСС Марказий Комитети Пленумининг ишини зўр эътибор билан кузатмоқда. Корхона ишчилари Пленумнинг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXII съездини 1961 йил 17 октябрда чақиришга қарор қилганлиги ҳақидаги хабарни катта хурсандчилик билан кутиб олдилар.

Оғир шланг кабеллар ишлаб чиқариладиган катта цехда корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг кўп кишилик митинги бўлди. Митингни завод партия ташкилотининг секретари Н. П. Павлий очди.

Сўз Ўзбекистон КП Куйбишев район комитетининг секретари А. Т. Тахтаровга берилади. Гулдурос қарсаклар остида у КПСС Марказий Комитети Пленумининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXII съездини чақириш ҳақидаги қарорини ўқиб эшиттиради.

Завод бош инженери К. М. Костигов минбарга чиқади.

— Партиянинг бўладиган съезди, — дейди у, — совет халқининг коммунистик жамият қуришдаги улуғвор ишларини якунлаб, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини, маданият ва фанни тез суръатлар билан ривожлантириш, халқ фаровонлигини юксалтириш йўлларини белгилайди. Биз заводимизнинг ишлаб чиқариш соҳасида 1965 йил учун белгиланган даражага эришганлигини хурсандлик билан маълум қиламиз.

Электр цехининг ишчиси В. С. Калабин XXII съезд совет мамлакатининг, жонажон партиянинг, бутун халқаро коммунистик ва ишчи ҳаракатининг ҳаётида янги катта воқеа бўлиши ҳақида тўлқинланиб гапиради. — Биз съезд шарафига меҳнат унумдорлигини янада оширамиз, — дейди нотиқ.

Коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашаётган смена мастери М. И. Михайлова сўз олади. У совет халқининг партия съездларини меҳнат совғалари билан кутиб олишдек шонли традицияси ҳақида гапиради. Ўртоқ Михайлова ўзи ишлаётган шнур ва симлар цехининг коллективи съезд шарафига планадан ташқари 8 минг километр кабель маҳсулоти беришга қарор қилганлигини айтади.

— Партиямиз ўз съездига сафларининг монолит бирлигини янада мустаҳкамлаган, ўртоқ Н. С. Хрушчев бошлиқ КПСС ленинчи Марказий Комитети теварагига янада маҳкам жипслашган ҳолда бораётир, — дейди оғир шланг кабеллари цехининг смена мастери М. Абдураззоқов.

Митинг қатнашчилари якдиллик билан оширилган социалистик мажбурият қабул қилдилар. Завод коллективи КПСС XXII съезди шарафига йиллик пландан ташқари 1 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга, 170 тонна рангли металлар тежашга, бир ярим миллион киловатт-соат электр энергияси тежашга қарор қилди. Тошкент кабелчилари «Томкабель» заводи коллективини социалистик мусобақага чақирдилар.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Пленумига табрик телеграммаси юбордилар.

(ЎзТАГ).

СЪЕЗД ШАРАФИГА

Биринчи сменадаги иш тамом бўлганидан кейин, икки мингдан кўпроқ киши «Ташсельмаш» заводининг кенг ҳовлисига тўпланди. Бу ерда КПСС Марказий Комитети Пленумининг партиямиз навбатдаги XXII съездини чақириш тўғрисидаги қарорига бағишлаб митинг ўтказилди.

Митингни завод партия комитетининг секретари П. Б. Иванова очди. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ишлари тўғрисида Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари И. Р. Арнаутов сўзлади.

Сўнгра наладчик Б. Худойқулов сўзга чиқиб, қуйидагиларни айтади:

— КПСС Марказий Комитети Пленумининг жонажон Коммунистик партиямизнинг навбатдаги XXII съездини бу йил чақириш тўғрисидаги қарори ҳар биримизни жуда хурсанд қилди. Съезднинг чақирилиши халқимиз, мамлакатимиз ҳаётида жуда катта воқеадир. Биз ишчилар, съезд шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, янгидан-янги муваффақиятларга эришамиз. Ҳозирги вақтда цехимиздаги 24 бригаданинг ҳаммаси коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун мусобақалашмоқда. Биз съезд очиладиган кунга қадар бутун цехнинг ана шу фахрли номга эга бўлишини таъминлаймиз, деб ваъда берамиз.

Инженер-технолог Б. Должников сўз олади.

— Бизнинг партиямиз, — дейди у, — мамлакат қишлоқ хўжалигини юксалтириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. КПСС Марказий Комитетининг январь Пленумида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига доир туб масалаларнинг муҳокама қилинаётганлиги буни исбот этади. Биз, машинасозлар, бу йил пахтакорларга «оқ олтин» терадиган камида беш мингта яхши машиналар тайёрлаб бериш учун бутун кучимизни сарф қиламиз.

Митингда коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи прессчи Ўктам Ирисқулов, йиғув цехининг мастери Озод Маҳмудов ва бошқалар ҳам сўзга чиқдилар. Улар ўз ишлаб чиқариш участкалари коллективлари номидан гапириб, машинасозлар КПСС XXII съездини меҳнатда жуда катта муваффақиятлар билан кутиб олишга қарор берганликларини айтдилар.

Митингда оширилган мажбуриятлар қабул қилинди. Партия XXII съезди шарафига квартал планини 11 мартгача, йиллик топшириқни эса, 28 декабргача бажариш, етти йилликнинг тўртинчи йилида ўн мингта пахта териш машинаси ишлаб чиқариш учун тайёргарлик кўришга қарор берилди. Коллектив коммунистик меҳнат корхонаси деган фахрли номни олиш учун мусобақани кучайтиришга аҳд қилди.

Митинг қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети январь Пленуми номига табрик телеграммаси қабул қилдилар. (ЎзТАГ).

Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг сут соғувчилари Насиба Шамсиева, Қурбон Аҳмедова ва Ўғилжон Раҳимбобоевалар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXII съезди чақирилиши ҳақидаги қувончли хабарни зўр кўтаринки руҳ ва хурсандчилик билан кутиб олдилар. Бу моҳир сут соғувчилар КПСС Марказий Комитети январь Пленуми очилиши шарафига пландан ташқари 9300 килограммдан сут соғиб топширдилар. СУРАТДА: (чапдан) Ў. РАҲИМБОБОЕВА, К. АҲМЕДОВА, Н. ШАМСИЕВАлар КПСС Марказий Комитети Пленуми материаллари билан танишмоқдалар.

Р. Шамсиддинов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ТРАНСПОРТ ҚУРИЛИШИ МИНИСТРЛИГИНИНГ «КИЕВМЕТРОСТРОЙ» ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Киев метрополитенини қуришда эришган муваффақиятлари учун СССР Транспорт қурилиши министрлигининг **«Киевметрострой» қурилиш бошқармаси Ленин** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1961 йил 11 январь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Киев метрополитени биринчи навбат қисмининг муваффақиятли қуриб битказилганлиги муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми 1961 йил 11 январь Фармонига мувофиқ, СССР Транспорт қурилиши министрлигининг «Киевметрострой» қурилиш бошқармаси ва бошқа ташкилотларнинг ишчилари, илмий-техник ходимлари ва хизматчиларидан 297 кишини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

Ленин ордени билан 13 киши, Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан 38 киши, «Ҳурмат белгиси» ордени билан 66 киши, «Шавкатли меҳнат учун» медали билан 102 киши ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» медали билан 78 киши мукофотланди.

* * *

Киев метрополитенини қуришда эришган юксак ишлаб чиқариш муваффақиятлари учун проходкачилар бригадирлари Дмитрий Константинович **Масько**, Иван Николаевич **Мишченко** ва ғишт терувчилар бригадири Семён Николаевич **Харченкога** Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди.

(ТАСС).

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми

11 январда Москвада, Катта Кремль саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини давом эттирди.

Пленум кун тартибидаги иккинчи масалани — 1960 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш давлат планининг ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши тўғрисида ҳамда қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тадбирлари ҳақидаги масалани муҳокама қилишга киришди.

Биринчи бўлиб РСФСР Министрлар Советининг Раиси Д. С. Полянский доклад қилди.

Ўртоқ Д. С. ПОЛЯНСКИЙ доклади

Ўртоқ Полянский ўз докладининг биринчи қисмини қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг мўл-кўллиги учун курашдаги асосий омил бўлган деҳқончилик маданиятини юксалтириш масалаларига бағишлайди. Ўтган йили, деди у, Россия Федерациясининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари экин майдонини кенгайтирдилар, умуман республика бўйича ғалла ва бошқа бир қанча экинлардан 1959 йилдагига нисбатан бирмунча юқорироқ ҳосил олдилар. 1960 йилда ғалла ялпи ҳосили 4,8 миллиард пудни ташкил қилди, бу эса, аввалги йилдагидан 522 миллион пуд кўпдир. Бу ҳосил ғалла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажариш, давлатга 1 миллиард 801 миллион пуд, яъни 1959 йилдагига нисбатан 158 миллион пуд кўпроқ ғалла сотиш, уруғликни тайёрлаб қўйиш, колхозчиларни дон билан таъминлаш, ғалланинг кўпгина қисмини ем учун ва бошқа эҳтиёжлар учун ажратиш имконини берди.

1959 йилдагига нисбатан крупа экинлари деярли уч баравар кўп ва мой олинадиган уруғлик 229 минг тонна кўпроқ тайёрланди. Лекин шуни айтиш керакки, деди докладчи, бизда бу экинларни етиштириш яхши йўлга қўйилмаган. Биз белгиланган планни бажара олмадик ва аҳолининг гречиха крупасига, сўк ва ўсимлик мойига бўлган талабини ҳозирча тўла қондирмаётирмиз.

Федерацияда қанд лавлаги экин майдонлари бир йилда 200 минг гектар кенгайтирилди ва 1,3 миллион гектарга етказилди. Ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 1959 йилдаги 107 центнер ўрнига 157 центнердан лавлаги йиғиштириб олинди. Йиғиштириб олинган ҳосилдан республика 100 миллион пуддан кўпроқ қанд-шакар ишлаб чиқара олади, бу эса, ўтган йилги ҳосилдан олинадиган қанд-шакарга нисбатан бир ярим баравар кўпдир.

Картошка ва сабзавот етиштиришни янада кўпайтириш юзасидан маълум иш қилинди.

Ўтган йилнинг якунлари шундан далолат берадики, деб давом этади докладчи, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ишининг бирмунча яхшиланганлигига қарамасдан, бизда ҳали кўпгина ҳал этилмаган вазифалар бор. Деҳқончилик маданиятининг даражаси ҳозирги замон талабларига жавоб бермайди, ҳосил паст, маҳсулот единицасига меҳнат сарфи кўп, маҳсулот таннархи юқори.

Маълумки, дейди ўртоқ Полянский, қишлоқ хўжалигидаги марказий вазифа, илгаригидек, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг бошқа ҳамма тармоқларини тез ривожлантиришнинг асоси бўлган ғалла етиштиришни кескин кўпайтиришдан иборат бўлиб қолади.

Республикада бу вазифани ҳал этиш имконини берадиган амалий таклифлар ишлаб чиқилди. Масалан, қўриқ ер районларида ҳар бир совхоз ва колхозда хўжаликни бошқаришнинг илмий жиҳатдан асосланган системасини жорий қилиш, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, зарур миқдорда ишлаб чиқариш бинолари, уй-жой бинолари, ошхоналар, маданий-маиший муассасалар қуриш, дон қабул қилиш пунктлари ва ғалла омборлари тармоғини яхшилаш ва кенгайтириш тадбирлари белгиланди. Бу ерда янги совхозлар ташкил қилиш ва мавжуд бир қанча совхозларни йириклаштириш ҳам кўзда тутилади. Бу тадбирларнинг ҳаммаси ҳар йили қўриқ ерларда қўшимча тарзда 350-400 миллион пуд дон ва кўпгина бошқа маҳсулотларни етиштириш имконини беради.

Ўртоқ Полянский ери қоратупроқ бўлмаган зона ҳақида гапириб айтдики, бу ерда ғалла хўжалигида айниқса катта қолоқликка йўл қўйилди. Давлат бу зонадаги кўпгина колхоз ва совхозларни дон сотишдан тўла ёки қисман озод қилди. Бунда улар ортиқча ғалладан чорвачиликни ривожлантириш учун фойдаланадилар, деб назарда тутилган эди. Бироқ, баъзи областларда бундай тадбирни ғалла етиштиришни кўпайтириш ҳақида ғамхўрлик қилишдан батамом қутулдик, деб тушундилар. Бу ерларда ҳосилдорлик ҳам жуда паст. Гречиха ва дуккакли экинлар етиштириш соҳасида айниқса йўл қўйиб бўлмайдиган аҳвол вужудга келди.

Ери қоратупроқ бўлмаган зонада яқин йиллар ичида оборотдан чиқиб қолган камида 3 миллион гектар ерни ҳайдаш, хўжаликни бошқариш маданиятини ошириш вазифаси қўйилмоқда. Иш тўғри ташкил этилса, ери қоратупроқ бўлмаган зонадаги районлар қўшимча тарзда 400-500 миллион пуд дон олиш имкониятига эга бўладилар.

Узоқ Шарқ тўғрисида. Бу, дейди ўртоқ Полянский, ўз табиий шароити жиҳатидан республиканинг кўпгина жанубий районларидан қолишмайдиган ажойиб ўлкадир. Бу ўлкада ер яхши, сув сероб, қуёш нури кўп. Буғдой, шоли, соя ва бошқа экинлар етиштириш учун ғоят бой имкониятлар бор. Бироқ, Узоқ Шарқнинг қишлоқ хўжалиги ўз аҳолисининг деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини қондира олмаётир.

Узоқ Шарқда ҳайдалган ерлардан яхшироқ фойдаланиш, ҳосилдорликни ошириш, шунингдек 1 миллион гектарга яқин янги ерларни ўзлаштириш вазифаси қўйилмоқда.

Волгадаги ва бошқа дарёлардаги гидроэлектростанциялар қурилишининг тугалланиши муносабати билан, шунингдек фан ва техника ютуқларини ҳамда мавжуд моддий ресурсларни ҳисобга олганда, суғориладиган деҳқончиликни ривожлантириш юзасидан катта тадбирларни амалга ошириш учун кенг имкониятлар вужудга келди. Волга районларининг ўзида 2,5 миллион гектар майдонда қўшимча тарзда суғориш системалари қуриш имконияти бор. Дон ва Кубан сув ресурсларидан фойдаланиб, қўшимча тарзда 700 минг гектар суғориладиган ерни ўзлаштириш мумкин. Москва атрофидаги, Урал ва Сибирдаги дарёлар одоғидаги ерларда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг катта резервлари бор.

Ирригация ишларини кенг кўламда ташкил қилиш қишлоқ хўжалигимизни янада юксакроқ даражага кўтариш, об-ҳаво шароитларига унинг камроқ қарам бўлишига эришиш имконини беради, қўшимча юз миллионларча пуд ғалла ва бошқа кўпгина маҳсулотлар олиш имкониятини яратади.

Шуни таъкидлаб ўтиш керакки, деди сўнгра докладчи, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш учун кураш соҳасидаги бизнинг планларимиз маккажўхори етиштириш билан боғлиқдир. Россия Федерациясида 13 миллион гектар ерга маккажўхори экилмоқда, бу эса 1953 йилдагига нисбатан 16 баравар кўпдир; маккажўхорини дон учун муваффақиятли етиштириш соҳасида катта тажриба тўпланди. Бу йил Россия Федерациясида маккажўхорини дон учун етиштиришни 400-500 миллион пудга кўпайтириш мўлжалланади. Ваҳоланки, ўтган йили 133 миллион пуд маккажўхори дони етиштирилган эди.

Деҳқончилик соҳасида қўйилган вазифаларнинг амалга оширилиши шу йилнинг ўзидаёқ 1960 йилдагига нисбатан ғалла экинларининг ялпи ҳосилини 15-20 процент, қанд лавлаги ялпи ҳосилини 19-20 процент, мойли экинлар ялпи ҳосилини 35-40 процент, картошка ялпи ҳосилини 40 процент ва сабзавот ялпи ҳосилини 42 процент ошириш имконини беради.

Сўнгра докладчи чорвачилик масалаларига ўтади. Ўтган йили, дейди у, деҳқончилик янада юксалиши билан бир вақтда, чорвачилик ҳам ривожланди. 1960 йилда давлатга 1959 йилдагига нисбатан 124 минг тонна гўшт, 1,1 миллион тонна сут, 4 минг центнер жун ва 627 миллион дона тухум кўп сотилди. Айниқса жамоат секторида чорва моллар сони кўпайди. Бироқ, дейди ўртоқ Полянский, умуман Федерация бўйича эришилган натижаларни етарли деб бўлмайди. Оширилган мажбуриятлар олган кўпгина областлар бу мажбуриятларни бажариш уёқда турсин, ҳатто давлат планларини ҳам бажармадилар.

Россия Федерацияси давлатга гўшт сотиш планини муддатидан илгари бажарди. Лекин, бунда бир қанча областларда чорва моллар сонини янада кўпайтириш перспективаси ҳисобга олинмади. Ўтган йили қорамол туёғининг ўсиши ҳамма секторлар бўйича фақат бир процентни ташкил қилганига худди шу нарса сабаб бўлди. Ваҳоланки, 1954 йилдан 1958 йилгача бўлган давр ичида бу ўсиш беш процентга етган эди, лекин бу ҳам кам эди.

Сигирлар сонини кескин кўпайтириш зарур. Колхоз ва совхозларда сигирлар сонини ҳар йили 20-25 процент кўпайтириш учун ҳамма шароитлар бор. Сигирлар сонини кўпайтириш ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш сут етиштиришни тахминан учдан бир баравар кўпайтириш имконини беради.

Қўриқ ерлар чорвачиликни ривожлантириш учун ғоят муҳимдир. Бу ерлар ғаллагина эмас, балки гўшт, сут ва бошқа маҳсулотларни ҳам мўл-кўл етиштириб бериши лозим.

Докладчи чўчқачиликка етарли эътибор берилмаётганлигини таъкидлаб ўтади. 1961 йил чўчқа гўшти етиштиришда бурилиш йили бўлиши керак.

Паррандачилик ва қуёнчилик гўшт етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим резервидир. Ўтган йили паррандалар сони ҳамда парранда гўшти ва тухум тайёрлаш бирмунча кўпайди. Лекин паррандачилик ҳали ҳам суст ривожланмоқда.

Федерациядаги деярли ҳамма зоналарнинг колхоз ва совхозлари қўйчиликни ривожлантириш учун қулай шароитларга эгадир. Бироқ, кўпгина областларда кейинги йилларда қўйлар туёғининг кескин камайиши сезилмоқда. Ишга тўғри муносабатда бўлинса, 1961 йилда қўйлар туёғини ўтган йилдагига нисбатан 15-20 процент ошириш мумкин бўлади.

Жамоат чорваси ва паррандаси сонини кўпайтириш, дейди ўртоқ Полянский, биздан озуқа базасини мустаҳкамлаш ва янада кенгайтириш ҳақида кун сайин ғамхўрлик қилишимизни талаб этади. Биз озуқа проблемасини аввало маккажўхори ёрдами билан ҳал эта оламиз. Шу билан бирга мўл ҳосил берадиган ва оқсил моддасига бой бўлган бошқа озуқа экинлари майдонини кенгайтиришни унутмаслик, табиий пичанзорлар ва яйловларни яхшилаш, молга озуқа учун қанд лавлаги ва картошкани кўпроқ экиш, комбинацияли озуқа саноатини ривожлантириш керак.

Докладда қишлоқларда механизациялаш, электрлаштириш ва қурилиш вазифаларига катта ўрин берилди.

Қишлоққа янги техника етказиб бериш, дейди ўртоқ Полянский, йил сайин кўпаймоқда, қишлоқ хўжалигининг техника билан таъминланиш даражаси ошмоқда. Аммо, колхоз ва совхозлар учун машина ҳамда ускуналар ишлаб чиқариш деҳқончилик ва чорвачиликнинг ўсиб бораётган эҳтиёжларини ҳали ҳам қондирмаётир. Ҳозир биз колхоз ва совхоз фермалари учун ускуналар ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан тадбирларни амалга оширмоқдамиз. Биз бу ишни чорвачиликдаги ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялашни 3-4 йил ичида тугаллаш имконини берадиган тарзда ташкил қилишни мўлжалламоқдамиз.

Ўртоқ Полянский ўз докладининг охирида қишлоқ хўжалигига раҳбарлик, қишлоқдаги ташкилотчилик иши масалалари устида тўхталди. Жумладан, у социалистик мусобақани ташкил этиш соҳасидаги жиддий камчиликларни кўрсатиб ўтди. Баъзи ходимлар, деди докладчи, реал имкониятларни ҳисобга олмасдан оширилган мажбуриятлар олмоқдалар ва бошқаларга мажбуран қабул қилдирмоқдалар. Баъзилари эса, реал мажбуриятлар олсалар ҳам, бу мажбуриятларни ташкилотчилик тадбирлари билан мустаҳкамламаётирлар. Униси ҳам, буниси ҳам мажбуриятларнинг муқаррар бажарилмай қолишига олиб келмоқда.

Айрим областлар дон тайёрлаш планининг бажарилганлиги ҳақида рапорт бериб, айни вақтда уларга давлат уруғлик беришини, чорва озуқаси учун ғалла ажратишини сўрамоқдалар. Бир қанча областларда жамоат чорваси асосан чорвани урчитиб кўпайтириш ҳисобига эмас, балки колхозчилар, ишчи ва хизматчилардан мол сотиб олиш ҳисобига кўпайди. Бундай фактлар Брянск ва Москва областларида, Олтой ва Ставрополь ўлкаларида айниқса кўп. Мен айтишим керакки, дейди ўртоқ Полянский, бир қанча областларда чорвачиликнинг ёмон аҳволда эканлиги ҳақидаги сигналлар бизга етиб келган эди. Бироқ, Қишлоқ хўжалик министрлиги у ёқда турсин, КПСС Марказий Комитетининг РСФСР Бюроси ҳам, Федерация Министрлар Совети ҳам бу сигналларга астойдил эътибор бермади, жойлардаги аҳволни текшириш билан кам шуғулланди.

Ўртоқ Полянский ўз докладининг охирида КПСС Марказий Комитети Пленумини ишонтириб айтдики, Россия Федерациясининг меҳнаткашлари бутун халқимиз билан биргаликда Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитети теварагига мустаҳкам жипслашиб, коммунизм тантанасини тезлаштириш учун ҳамма чораларни кўрадилар.

* * *

Украина КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. В. Подгорнийга сўз берилади.

Ўртоқ Н. В. ПОДГОРНИЙ доклади

Ўртоқ Подгорний етти йилликнинг ўтган икки йили мобайнида Украина халқ хўжалигининг умумий тараққиётини қисқача характерлаб беради ва сўнгра етти йиллик планнинг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасидаги топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун республикада қилинган ва қилинаётган ишлар ҳақида Пленумга ахборот беради.

Етти йилликнинг икки йили ичида дон, гўшт ва сут етиштиришнинг ўртача йиллик миқдори, деди докладчи, аввалги беш йиллик мобайнида етиштирилган ана шу маҳсулотлар миқдоридан ортиб кетди. 1960 йилда ялпи дон маҳсулоти шундан аввалги йил даражасига етиб қолди ва 1 миллиард 630 миллион пудни ташкил этди. Шу билан бирга крупа ва дон-дуккакли экинлар ҳосили анча кўпайди. Республика дон экинлари сотиш умумий планини бажармаган ҳолда, маккажўхорини, хусусан гибрид ва сортли уруғларни, шунингдек тариқ ва нўхатни планда кўрсатилганидан анча кўпроқ топширди.

Ўтган йили қанд лавлаги ялпи ҳосили кўпайди, кунгабоқар кўпроқ тайёрланди, сабзавот тайёрлаш плани ошириб бажарилди.

Етти йилликнинг ўтган икки йили мобайнида (яъни Украинада қишлоқ хўжалиги учун энг қулай бўлган 1958 йилдагига нисбатан) гўшт етиштириш 11 процент, шу жумладан колхоз ва совхозларда 38 процент кўпайди. Ана шу хўжаликларда соғиб олинган ялпи сут 15 процент ортди.

1960 йилда чорвачилик маҳсулотлари тайёрлашга келганда шуни айтиш керакки, дейди докладчи, тайёрланган гўшт миқдори 1958 йилдагига нисбатан 20 процент кўпайди, давлатга гўшт сотиш йиллик плани эса ошириб бажарилди. Сут планда белгиланганидан камроқ сотилди.

Етти йилликнинг икки йили мобайнида колхозларда ва давлат хўжаликларида қорамоллар 3,3 миллион бош, ёки 33 процент кўпайди. Ҳозирги вақтда республикада 100 гектар экинзор ҳисобига 41 бош қорамол, шу жумладан 18,5 бош сигир ва 53 бош чўчқа бор. Республикада чорва молларнинг мавжуд миқдори чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтиришни таъминлайди.

Докладчи республикада дон етиштириш ҳақида гапириб, Украинада ўтган йили об-ҳаво шароити жуда ноқулай келганлигини эслатиб ўтади. Қаттиқ совуқлар бўлганлиги сабабли талайгина майдондаги кузги экинлар ва кўп йиллик ўтлар нобуд бўлди. Қаттиқ қурғоқчилик ва гармсел орқасида баҳори экинларнинг ҳам бир қисми нобуд бўлди. Кузги экинларнинг нобуд бўлганлиги орқасида олинмай қолган дон ўрнини қоплаш учун баҳори экинлар ялпи ҳосилини кўпайтириш чоралари ишлаб чиқилди. Биз, дейди ўртоқ Подгорний, асосий эътиборни маккажўхори етиштиришни кўпайтиришга қаратдик ва бунинг учун маккажўхори майдонларини қўшимча равишда яна 2,5 миллион гектар кенгайтирдик. Маккажўхоридан кам ҳосил олинган бўлса ҳам, колхоз ва совхозлар ем-хашак тайёрлаш соҳасида аввалги бир қанча йиллар мобайнида кўрилган қийинчиликларни бирмунча бартараф қила олдилар.

Ўтган йилги қийинчиликлар, деб таъкидлайди докладчи, об-ҳаво шароитининг ноқулай келиши каби объектив сабаблар орқасидагина рўй берди, деб ўйлаш ярамайди. Аввало шуни айтиш керакки, республикадаги кўпгина партия ва совет органлари қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишда жиддий камчилик ва нуқсонларга йўл қўйиб келмоқдалар. Асосий камчилик шундан иборатки, республикада дон экинларидан ва хусусан маккажўхоридан мўл ҳосил етиштириш йўлидаги кураш яхши уюштирилмади.

Докладчи чорвачиликнинг аҳволини характерлаб айтадики, республикада концентратли озуқа етишмаётганлигини баҳона қилишиб, чўчқачилик билан жиддий шуғулланмадилар ва асосан қорамол ҳисобига гўшт топшириш йўлини тутдилар. Чорвачиликни ривожлантиришдаги камчиликлардан яна бири шуки, бир қанча областларда жойнинг ўзида урчитиб етиштириш ҳисобига сигирлар сонини кўпайтириш соҳасида жуда суст иш олиб борилмоқда. Колхоз ва совхозларда гўшт етиштиришни кўпайтиришнинг парранда, хусусан ўрдак, ғоз боқиб ўстириш каби катта резервидан ҳали етарли фойдаланилмаётир. Бир қанча областларда олинган мажбуриятларни бажариш юзасидан ташкилотчилик ишлари қониқарсиз олиб борилди.

1961 йилда, деб таъкидлайди докладчи, барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни ва аввало, маккажўхори ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда кескин бурилиш ясаш мақсадида конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди.

Барча экинларнинг ва биринчи галда маккажўхорининг ҳосилдорлигини ошириш — республика шароитида дон етиштиришни кўпайтиришнинг асосий шартидир.

Бу йил Украинада 650-700 миллион пуд дон харид қилиниши керак. Бунинг учун республикада 2 миллиард 100 миллион — 2 миллиард 200 миллион пуд ялпи дон ҳосили олиш зарур. Бу вазифани бемалол бажариш мумкин, дейди докладчи.

Республикада барча қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш чоралари кўрилмоқда. Колхоз ва совхозларда деҳқончилик маданияти анча юксалтирилади, хўжаликни бошқаришнинг илмий жиҳатдан асосланган системаси жорий қилинмоқда, тўғри алмашлаб экиш йўлга қўйилмоқда.

Докладчи минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни ва бегона ўтлар ҳамда қишлоқ хўжалик зараркунандалари билан курашиш учун керакли кимёвий доривор ишлаб чиқаришни кўпайтириш зарурлигига эътиборни жалб этади.

Етти йиллик планнинг чорвачилик соҳасидаги топшириқларини бажариш учун, дейди ўртоқ Подгорний, бу йил ем-хашак етиштиришни бир ярим баравар, 1963 йилда эса икки баравардан зиёд кўпайтириш керак. Ем-хашак етиштиришни шу тариқа кўпайтириш, аввало, маккажўхори ва шунингдек қанд лавлаги ҳисобига таъминланади.

Суғориладиган ва заҳи кетказиладиган ерлар, дейди докладчи, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ялпи ҳосилини кўпайтиришнинг муҳим резервидир. Суғориш соҳасида белгиланган планларнинг амалга оширилиши 1965 йилга келиб, суғориладиган ер майдонларини 360 минг гектар кенгайтириш имконини беради. Бу ерлар маккажўхори ва шоли экиш, ем-хашак экинлари етиштиришни кўпайтириш, шунингдек мевали дарахтзор ва токзорлар барпо этиш мақсадида фойдаланиш учун мўлжалланади. Бу йил 140 минг гектар ботқоқ ва ботқоқланган ерлар қуритилади ва қишлоқ хўжалик экинлари экиш учун тайёрлаб қўйилади.

Ўртоқ Подгорний айтадики, чорвачилик маҳсулотлари, хусусан гўшт ва сут етиштиришни кўпайтириш суръатларининг янада жадаллаштирилишига яқин вақт ичида эришмоқ учун тегишли чоралар кўрилмоқда. 1961 йилда қишлоқ хўжалигига яроқли ҳар 100 гектар ер ҳисобига 85-87 центнер гўшт (тирик вазнда) ва 360-365 центнердан сут етиштириш мўлжалланди. Етти йиллик планнинг сут ва гўшт етиштириш соҳасидаги топшириқларини бажармоқ учун республикада 1960 йилдаги 7,9 миллион бош ўрнига 12 миллион бош сигир бўлиши керак. Сигирлар сонини шу йилнинг ўзидаёқ 800 минг бош кўпайтириш вазифаси қўйилади.

Республикада чўчқачиликни ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Бу йил бўрдоқига боқиладиган чўчқалар сонини ўтган йилдагига нисбатан икки баравар кўпайтириш кўзда тутилади. Бундан мақсад умумий гўшт етиштиришда чўчқа гўшти салмоғини ўтган йилдаги 43 процентдан 1961-1962 йилларда камида 50 процентга етказишдир. Ҳозирги пайтда 4,9 миллион бош чўчқа бўрдоқига боқилмоқда. Бир йил ичида колхоз ва совхозларда қарийб 12 миллион чўчқани бўрдоқига боқиш мўлжалланади. Ҳар бош қорамолнинг тирик вазнини ўрта ҳисобда 325-375 килограммга етказиб гўштга топшириш учун молларни бўрдоқига боқиш ишлари анча кенгайтирилади ва яхшиланади. Бу йил камида 40 миллион ўрдак ва ғоз боқиб ўстириш мўлжалланади.

Сут етиштиришни янада кўпайтириш — кечиктириб бўлмайдиган зарур вазифалардан биридир. Шу муносабат билан сигирлар сонини оширган ҳолда уларнинг маҳсулдорлигини кўпайтиришга, чорва молларнинг наслини яхшилашга алоҳида эътибор берилиши лозим.

Сўнгра докладчи қишлоқ хўжалигида меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш, техникадан мақсадга мувофиқ фойдаланиш масалаларига тўхталиб ўтади.

Республикадаги колхоз ва совхозларда 5-7 механизатордан иборат йирик звенолар тобора кўпроқ ташкил этилмоқда. Бу звеноларнинг ҳар бирига 500-700 гектардан ҳайдаладиган ер биркитиб берилмоқда. Лавлагикор районларда йириклаштирилган звенолар вужудга келтирилмоқда. Бу звеноларда механизаторлардан ташқари 30-40 колхозчи бўлади.

Ўртоқ Подгорний колхозларнинг жамоат хўжалиги тобора мустаҳкамланиб бораётганлиги тўғрисида гапиради. Дастлабки маълумотларга қараганда, Украина колхозлари ўтган йили бўлинмас фондларга 750 миллион сўмдан кўпроқ маблағ (янги пул ҳисобида), яъни барча пул тушумларининг 24 процентини ажратганлар. Йил охирига келганда бўлинмас фонддаги маблағнинг умумий миқдори 4,7 миллиард сўмни, ёки ҳар бир хўжалик бўйича қарийб 500 минг сўмни ташкил этди.

Ўртоқ Подгорний ўз докладини тамомлаб айтадики, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съездини чақириш тўғрисидаги хабар Украина меҳнаткашларининг ижодий ташаббусини ва ғайратини янада ошириб юборади. Барча коммунистлар, ҳар бир ишчи ва колхозчи съездни меҳнат соҳасида муносиб ғалабалар билан кутиб олиш учун фидокорона кураш олиб борадилар.

КПСС XXII съездини чақириш тўғрисидаги хабар ҳар бир совет кишисининг бир ғайратига ўн ғайрат қўшмоқда. Саноат корхоналарида, колхоз ва совхозларда съезд шарафига социалистик мусобақага қўшилаётганлар сафи тобора кенгаймоқда. Куни кеча фотомухбир М. Комлов пойтахтдаги трактор-йиғув заводида бўлди. Илғор токарь Иброҳим Келдиалиев съезд шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, кунлик топшириқларни бир ярим баравардан бажаришга аҳдлашганини айтган. СУРАТДА: токарь И. КЕЛДИАЛИЕВ.

КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАРИНИНГ БИРЛИГИ ВА МОНОЛИТ ЖИПСЛИГИ ЕНГИЛМАСДИР

11 январда Горький номли театрда Тошкент шаҳар партия ташкилоти активининг коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари Кенгашининг якунларига бағишланган йиғилиши бўлди.

Н. С. Хрущчев бошлиқ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиуми ғоят баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Йиғилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Қ. М. Муртазоев доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари ўз сўзларида халқаро коммунистик ҳаракат марксизм-ленинизм улуғ байроғига садоқат асосида тўхтовсиз олға бораётганлигини, жипслашиб ва чиниқиб бораётганлигини яққол намойиш қилган Кенгаш якунларидан ғоят мамнун эканликларини изҳор қилдилар.

— Кенгаш қабул қилган тарихий ҳужжатларнинг ҳар бир сатри бизларни беҳад илҳомлантиради,— деди Ўзбекистон трактор йиғиш заводи штампчилар бригадасининг бошлиғи Н. В. Антонов.— Бу ҳужжатлар оддий кишиларнинг, бутун инсониятнинг бахт-саодати тўғрисида қилинаётган буюк ғамхўрлик руҳи билан суғорилган. Н. С. Хрущчев бошчилигидаги КПСС делегацияси Кенгаш ишига жуда катта ҳисса қўшганлиги факти ҳаммамизни қувонтиради.

Йиғилишда Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари А. И. Бродова, В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети КПСС тарихи кафедрасининг мудири С. Иброҳимов, «Таштекстильмаш» заводи партия комитетининг секретари А. М. Борисенко, Калинин районидаги «Назарбек» совхози партия ташкилотининг секретари С. Эргашев, Тошкент шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари Н.Е. Барков Кенгашнинг жаҳон коммунистик ҳаракати учун ва бутун дунёда тинчлик тақдири учун ғоят катта аҳамиятга эга эканлиги тўғрисида гапирдилар. Сўзга чиққан ўртоқлар республика пойтахтининг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги, XXII съездини чақириш тўғрисидаги қарорини зўр мамнуният билан кутиб олганликларини таъкидладилар. Бу съезд совет кишиларининг улуғвор яратувчилик ишларини якунлаб беради, мамлакатнинг коммунизм сари янада тез ҳаракат қилиб бориши йўлларини белгилайди. Бутун Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари каби шаҳар меҳнаткашлари ҳам, деб таъкидладилар нотиқлар, КПССнинг бўладиган XXII съездини хўжалик ва маданий қурилишнинг барча участкаларида янги катта муваффақиятлар билан кутиб олишга, социалистик лагерь қудратини янада ошириш, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига янада кўпроқ ҳисса қўшишга қатъий бел боғлагандирлар.

Йиғилиш якдиллик билан қабул қилинган резолюцияда коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари Кенгашининг якунларини қизғин маъқуллади.

Йиғилиш қатнашчилари гулдурос қарсаклар билан КПСС Марказий Комитетига, Никита Сергеевич Хрущчевга табрикнома қабул қилдилар. (ЎзТАГ).

* * *

УРГАНЧ, 11 январь (ЎзТАГ). Урганч шаҳар ва Хоразм область партия ташкилотлари активининг қўшма йиғилиши бўлди.

Йиғилиш қатнашчилари Н. С. Хрущчев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Президиуми составини гулдурос қарсаклар остида фахрий президиумга сайладилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари Кенгашининг якунлари тўғрисида доклад қилди.

Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан ўртоқлар Кенгашда қабул қилинган ҳужжатлар — Баёнот ва бутун дунё халқларига Мурожаатнинг жуда катта тарихий аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтдилар. Йиғилиш қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг Н. С. Хрущчев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитети жаҳон коммунистик ҳамда ишчилар ҳаракатининг бузилмас бирлиги ва монолит жипслиги учун курашда жуда катта роль ўйнаётганлигини зўр мамнуният билан таъкидлаб ўтдилар.

Хоразм коммунистлари қабул қилинган резолюцияда коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари Кенгашининг ҳужжатларини тамомила ва якдиллик билан қўллаб-қувватлаганликларини изҳор қилдилар.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС ленинчи Марказий Комитетига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

ФАНИМИЗ ЮТУҚЛАРИ — ОММАГА!

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг нашриёти меҳнаткашлар ўртасида фан ва техника ютуқларини пропаганда қилиш борасида кўзга кўринарли ишлар қиляпти. Нашриёт 1960 йилда 72 йирик монография, 30 илмий-оммабоп китоб ва журналлар нашр қилди. Буларнинг кўпи назарий ва амалий жиҳатдан қимматли асарлардир. Масалан, Ленин мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти Ҳ. М. Абдуллаевнинг Ўрта Осиё геологиясига доир монографияси, Н. П. Петров ва И. В. Рубановларнинг «Оҳангарон каолинлари» номли асари ер ости бойликларини ўрганиш ва улардан фойдаланиш йўлларини кўрсатади.

1960 йилда нашриёт «Ғўза» монографиясининг IV томини нашр этди. Фанлар академиясининг биология институти коллективи тайёрлаган бошқа бир монографияда қоракўл қўйларни саҳро шароитида боқишга доир кўп йиллик илмий-текширишлар натижаси эълон қилинган.

Академия нашриёти ижтимоий фанлар соҳасида ҳам кўпгина асарлар нашр қилди. Машҳур олим Абу Али инб Сино асари «Тиб қонунлари»нинг сўнгги, бешинчи китоби, йирик тилшунос олим Маҳмуд Қошғарийнинг «Девону луғати турк» асари, буюк шоир Алишер Навоийнинг 4 томли «Ҳазойинул маъоний»си, Абдураззоқ Самарқандийнинг «Ҳиндистон сафарнома»си ва Абдураҳмон Жомийнинг «Музика ҳақида рисола» асари шулар жумласидандир. Бу асарлар 1960 йилда Москвада бўлиб ўтган шарқшуносларнинг XXV халқаро конгресси қатнашчиларига манзур бўлди.

1960 йилда нашриёт «Фан ва турмуш» журналига илова тарзида илмий-оммабоп китобчалар нашр қилди.

Нашриёт китобхонларни атоқли олимлар ҳаёти ва фаолияти билан таништириш мақсадида «Илм — фан классиклари» деган серияли китобчалар нашр этди. 1961 йилда М. В Ломоносов, Абу Райҳон Беруний, Ибн Сино, К. Э. Циолковский ва В. В. Докучаевлар ҳақида китобчалар чиқарилади.

1961 йилда нашриёт республика олимларининг кўпгина илмий асарларини нашр этади. Булар орасида «Атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш» номли илмий тўпламнинг учинчи томи, Ё. Х. Тўрақуловнинг «Тиреоид паталогияга учраганда қалқонсимон без гормонларининг биокимёси», Ҳ. У. Усмонов ва Г. В. Никоновичларнинг «Пахта целлюлозасининг электрон микроскопияси», Н. С. Келгинбоевнинг «Қон айланишининг сусайиши», А. И. Шевченконинг «Ўзбекистондаги суғориладиган территорияларининг гидрогеологик таснифи» номли монографиялари ва бошқа асарлар бор.

Гуманитар фанлар соҳасида бир қатор асарлар босиб чиқарилади. Чунончи, «Ўзбекистон моддий маданияти тарихи» тўпламининг иккинчи китоби «Тарихий материализм масалалари» тўплами ва бошқа китоблар нашр этилади. Шунингдек ўзбек классик адабиёти ва фани намояндаларидан хоразмлик буюк олим Абу Райҳон Берунийнинг «Ҳиндистон тарихи», ўзбек шоири Муҳаммад Солихнинг «Шайбонийнома», қўқонлик шоир Нодирнинг «Ҳафт гулшан» достони ва бошқа асарлар китобхонларга тақдим этилади.

Бу йил илмий-оммабоп китоблардан «Фан ва турмуш» кутубхонаси сериясида 12 номли брошюра чиқарилади.

Шубҳа йўқки, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси нашриётининг коллективи меҳнаткашларни фан-техника ютуқлари билан қуроллантиришдек муҳим вазифани шараф билан бажарадилар.

А. ЁҚУБОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси нашриётининг директори.

З. А. МИЛЬМАН,
нашриётнинг бош редактори.

УШАЛГАН ОРЗУ

Замонамиз қаҳрамонлари

Туни билан шаррос қуйиб чиққан ёмғир тонг отарга яқин тинди. Шамол қутириб кўча ёқасидаги дарахтлар шохларини тўрт-қилаб силкитар, улардан дув-дув ёмғир томчилари тўкиларди.

Чап қўлдаги тор кўчадан бошига тивит рўмол ўраган ёшгина бир қиз югуриб чиқди. У муюлишдаги катта темир дарвозага етиб, кишилар оқимига қўшилди. Уни чолвахтёр тўхтатди.

— Қаёққа, қизим?

— Ишга.

— Ишга? — Чолнинг бир қоши кўтарилди. Кейин ишонқирамай қизчага разм солди-да:

— Қачондан бери ишлайсан?

— Бугундан... — деди қизча ва чолнинг синчиклаб текшираётганидан хафа бўлиб, чўнтагидан кеча кадрлар бўлими берган пропускани олиб кўрсатди.

— Э-ҳа!.. — деди чол чўзиб, кейин гугурт қутидан сал каттароқ пропускани кўриб, қайтиб берди.

Қизча ичкарига кириши билан тўғридаги «Ҳурмат тахтаси»га кўзи тушди. Ундаги қатор портретларни кўриб, тўхтаб қолди. Суратларнинг энг тепасидаги киши кўзига кўринди. Бу уни кеча ишга олган, бўлажак устози эди. Смена топшириб чиқаётган Ҳайдар ака унинг янги шогирд эканлигини дарров пайқади-да:

— Қизим, устанг ким? Тезроқ цехингга бор, қараб қолади! — деди.

Қизча «Ҳурмат тахтаси» даги суратга имо қилди.

— Э, Иван Иванович? — чол нима учундир хурсанд бўлиб кетди. — Жуда яхши! Чинакам ҳунар ўрганасан.

Цехда уни Иван Иванович кутиб турган экан.

— Раечка, келдингми? — у ён бошдаги дастгоҳда ишлаб турган бригада бошлиғи Халиулинага ўгрилди: — Рая Есенкога қайси дастгоҳни берамиз?

Халиулина уларни цехнинг бериги бошидаги дастгоҳ ёнига бошлаб келди. Уста билан шогирд дастгоҳ ёнида қолишди. Иван Иванович дастгоҳ ва унинг тузилиши, деталларнинг иши, бир-бирига муносабатини сўзлар экан, ҳар бир сўзини амалда кўрсатар, шогирд қиз эса ҳа деб бўйнини чўзиб, лабини тишларди. Иван Иванович бирдан сўзидан тўхтаб, Раяга қаради. Қиз қизарди, ҳатто пешонасида тер доналари пайдо бўлди.

— Э-э!.. — кулиб юборди Иван Иванович ва қизни эркалаган оҳангда: — билдим, дастгоҳга бўйинг етмаяпти! — деди.

Иван Иванович қизни шу вазиятда қолдириб, цехдан чиқиб кетди. Рая аввалига хижолат чекди, кейин уста мендан хафа бўлиб кетдими, деб ўйлади. Орадан сал ўтмай, цех эшигида устанинг йўғон гавдаси кўринди. У бир қучоқ ғишт кўтариб кирди. Уларни дастгоҳ ёнига териб Раяга қаради:

— Қани, чиқ... ҳа, энди дуруст-а...

Иван Ивановичнинг кўзи қизнинг оёғига тушди: у яланг оёқ эди. Уста бошини қимирлатди. Эҳтимол, шу важдандир, ёки Иван Ивановичнинг бугун вақти зиқми? У Раяга жавоб бериб юборди.

Эрталаб Рая цехга — ўз дастгоҳи ёнига келиб, кўзлари порлаб кетди. Иван Иванович кеча қўйиб берган ғиштлар устида жажжигина ботинка турарди. Рая ён-верига аланглаб қаради. Ҳамма ўз иши билан банд, гўё улар қизни кўришмас эди. Иван Иванович ҳам цехда йўқ...

Орадан икки-уч ҳафта ўтди. Шу муддатдаёқ Раянинг қўли гул, зеҳни ўткир, чаққон қиз экани аён бўлди. Фабрикага шогирд қизлар кўп келади. Улар қоидага мувофиқ уч ой ўқитилиб, иш ўргатилар, шундан кейингина мустақил ишга кўчирилар эди. Рая эса бир неча ойдаёқ яхши моталчи сифатида оғизга тушди.

— Аввалига жуда қийналган эдим, — дейди Раиса Николаевна. — У маҳалда, яъни бундан ўн уч йил муқаддам ўзим кечки мактабда ўқирдим. Ҳам ўқиб, ҳам ишлаш осон эмас эди-да! Бунинг устига ўзимиз Фарғонага янги кўчиб келган эдик. Асли ўзимиз сибирликмиз. Сидельниково деган қишлоқ бор, эшитганмисиз? Омск областида! Биз ўша Сидельниково қишлоғидан бўламиз. 1943 йилда улуғ Ватан уруши фронтида дадам ҳалок бўлдилар. Шундан кейин бутун оиламиз: ойим, опам Анна билан Фарғонага кўчиб келдик. Ўзбек халқи бизни ўзининг иссиқ бағрига олди. Опам моталчи эди. У урушдан илгари шу ҳунарни ўрганган. Биринчи бўлиб фабрикага опам Аня ишга кирди. Олдин оддий моталчи эди, кейин уни инструктор қилиб кўтаришди.

... Моталчилик ўзи жуда қийин иш экан. Яна ўқишимни айтмайсизми. Шу ҳунарни яхши ўрганай десам, ўқишим қолиб кетаётганга, ёлчитиб ўқий қолай десам, ишимнинг мазаси бўлмаётганга ўхшарди. Жуда қийналиб кетдим! Бир куни, ҳатто, «энди сира қайтиб келмайман» деб иш вақтим тугамай жўнаб қолдим, яхшиям олдимдан Иван Иванович чиқиб қолдилар, бўлмасам... у киши урушмадилар ҳам, сўкмадилар ҳам. Етаклаб келиб дастгоҳим ёнига турғазиб қўйдилар. Смена мастеримиз Таиса Ильинична Кабановани чақириб: «Раяга қарашвор...» деб чиқиб кетдилар.

Биз кейинча Таиса Ильинична билан дўстлашиб кетдик. Смена мастери Мария Кривошеева ҳам мендан ўз билганини сира аямади. Қисқаси ўқишни ишлаб туриб тугатдим. Шундан кейин 3-4 дастгоҳда ишлашга кўчдим. Орадан икки-уч йил ўтмай «иш ўргат» деб менга ҳам шогирд қиз беришди. Мен Иван Ивановичга ўхшаб иш тутдим. Кўнглимда ўзим ҳамиша унга ўхшашни орзу қилиб юрардим.

Цехимиз бошлиғи Иван Иванович Велкин 30 йилдан бери шу фабрикада ишлайди. «Ишнинг кўзини биладиган одам» деганларида кўз олдимга Иван Иванович келади!..

... Фарғона шаҳридаги Роза Люксембург номли пиллакашлик фабрикасининг директори Надежда Александровна Артамонова ва фабрика бош механиги, партия ташкилотининг секретари Александр Павлович Богдасаров билан Раиса Есенко тўғрисида суҳбатлашдик. Оддий шогирд энг илғор ва юқори малакали моталчи даражасига етгани, қизнинг орзуси ушалгани бизни ҳам қувонтириб юборди.

— Биз рўйхатни кўпинча Есенко фамилияси билан бошлаймиз, — дейди Надежда Александровна, — лекин, шуни ҳам унутмангки, фабрикамизда Есенколар кўп. Кеча-кундузда коммунистик меҳнат бригадаси деган шарафли номни олиш учун курашаётган бригадалар оз эмас. Фабрикамизда биринчи бўлиб 5-бригада аъзолари шу юксак унвонга сазовор бўлдилар. Есенко ишлаётган 3-бригада шу номни олиш арафасида турибди.

Фабрикада ишлаб чиқаришнинг асосий участкаларида коммунистлар ва комсомоллар ишлашади. Иш самараси ой сайин ортиб бораётир. Ўтган йилнинг плани муддатидан олдин бажарилди. Пландан ташқари бир миллион 178 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Етти йилликнинг учинчи йили яхши бошланди. Фабрика дастлабки кунларданоқ қўшимча маҳсулот бера бошлади.

— Энди, Фарғона шаҳар Советининг депутати, илғор ишчимиз Раиса Николаевна Есенко тўғрисида гапирсам... — Надежда Александровна гапини тугатмай ўрнидан турди. Бизни фабрика ҳовлисига бошлаб чиқди.

«Ҳурмат тахтаси» ёнига келдик. Кўзимиз дарҳол Раянинг суратига тушди. У, «Ҳурмат тахтаси»нинг энг юқорисида, ўзининг устози Иван Иванович Велкин портрети ёнида.

Бизнинг тикилиб қолганимизни кўриб, Надежда Александровна мулойимона жилмайди:

— Раечканинг орзуси ушалди. Сурати устозининг сурати ёнида, кўрдингизми?

С. АБДУҚАҲҲОРОВ,

И. ТУХТАСИНОВ.

Фарғона шаҳри.

ШУДГОРЛАШ ТУГАЛЛАНДИ

Шудгорлашни сифатли ўтказиш туфайли Уйчи районидаги Жданов номли колхозда пахта ҳосилдорлиги йил сайин ошмоқда. Колхозчилар 1959 йилда ҳар гектаридан 28,5 центнердан пахта ҳосили олган эдилар. Улар 1960 хўжалик йилини гектаридан 32,6 центнердан ҳосил кўтариш билан якунладилар.

Механизаторлар бу йилги ҳосилга ҳам пухта замин ҳозирладилар, 1346 гектар пахта майдони сифатли шудгор қилиб қўйилди. Бу ерларнинг ҳар гектаридан 9 тонна гўнг суперфосфатга аралаштириб солинди.

Д. ДЎСТМАТОВ.

* * *

Тўрақўрғон районидаги Сталин номли колхоз правлениеси ер ҳайдаётган механизаторларнинг унумли ишлашлари учун яхши шароит яратиб берди. Механизаторлар иссиқ кийимлар билан таъминланди, уларга ҳар куни икки марта иссиқ овқат ҳозирланди. Ана шундай ғамхўрлик туфайли тракторчиларнинг иш унуми ортди. Натижада 1784 гектар пахта майдони ва бошқа экинлар экиладиган 184 гектар ер сифатли шудгор қилинди.

Е. МАВЛОНОВ.

* * *

Механизаторларнинг фидокорона меҳнати туфайли Учқўрғон районидаги Охунбобоев номли колхозда 1880 гектар ер сифатли шудгор қилинди. Неъматжон Қазақов, Рустам Бойхонов, Отамирза Ўрдабоев каби механизаторлар мавсумда 300-330 гектардан ерни сифатли ҳайдаб, ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар.

М. ОТАЖОНОВ.

ҚАРДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

ЗАРЯ ВОСТОКА

Грузия Совет Социалистик Республикасида ишлаб чиқарилаётган саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари жуда кўп чет давлатларга чиқарилади. Яқинда газета саҳифасида «Бутун дунё билан савдо қиляпмиз» деган рубрика остида материал босилди. Унда таъкидланишича, Грузия ССР Бирлашган Араб Республикаси, Эфиопия, Тунис, Алжир, Гвинея билан. Осиёда эса 19 давлат билан савдо қилади. Унинг маҳсулотлари Латин Америкасидаги Аргентина, Бразилия, Уругвай, Мексикага юборилади. Савдо алоқалари олиб борувчи давлатлар орасида Чехословакия, Польша, Болгария, Руминия, Албания, Италия, Швеция, Дания ва бошқа кўпгина давлатлар бор.

Чет давлатларга чиқарилаётган маҳсулотлар орасида, — дейилади хабарда, — **машинасозлик, станоксозлик, металлургия, кимё, озиқ-овқат маҳсулотлари билан бир қаторда Никита Сергеевич Хрушчев Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясида юксак баҳо берган боржом минерал суви ҳам бор.**

Ҳозир Грузия ССР дунёдаги 53 давлатга бир миллиард сўмлик ҳар хил маҳсулотлар чиқаради.

ПРАВДА УКРАИНЫ

Арзон сут етиштиришни кўпайтириш ва ферманинг рентабеллигини таъминлаш учун нима қилиш керак? Сумский область, Лебединский районидаги Ленин номли колхознинг сут соғувчиси Мария Харитоновна Савченко доимо шу ҳақда ўйларди. У фан-техника ютуқлари, илғорлар тажрибасини сабот билан ўрганди, ўз фаолиятини такомиллаштирди. Ниҳоят, илгариги 10 бош ўрнига 36 бош сигирни боқиш, фермадаги ҳамма ишларни механизациялашга қарор берди. Натижада ҳар бош сигирдан 6500 литрдан кўпроқ ёки аввалига нисбатан 2000 литрдан зиёд сут соғиб олди, маҳсулот таннархи 30-35 процент арзонлашди.

Яқинда газетада Запорожье область, Больше-Токмакский районидаги Сталин номли колхознинг сут соғувчиси Мария Сарданнинг Мария Харитоновнага ёзган хати босилди. Унда бундай дейилади.

...Мария Харитоновна сизга қизғин салом йўллайман, сизнинг ташаббусингизга қўшилиб, янги йилда 40 бош сигирни парвариш-лаб, 200 тонна сут соғиш мажбуриятини оламан.

Украиналик донгдор сут соғувчиларнинг ватанпарварлик ташаббусидан ибрат олса арзийди.

СОВЕТ ТОЖИКИСТОНИ

Тожикистонлик боғбонлар кузги ток қаламчалари ўтқазишни қизғин давом эттирмоқдалар. Кўчат ўтқазиш шу вақтгача қўлда бажарилар эди. Боғбонлар яқинда газета саҳифасида бир хабарни ўқиб беҳад қувондилар. Хабарда бундай дейилади:

Бу йил ток қаламчалари ўтқазиш «Чубек» боғдорчилик-узумчилик совхозининг И. Хаспаллаев бошлиқ бригадасида одатдагидан бошқачароқ бошланди. Далада кишилар ўрнида машина ишламоқда. Бир неча агрегат уланган «Т-38» трактори ҳаракат қилмоқда.

Илгари қаламчалар қўлда ўтқазилганда ҳар гектар ерда 2000 чуқурча кавланар эди. Бу ишни бир кунда бажариш учун 63 киши керак эди. Ҳозир И. Хаспаллаевнинг узумчилик бригадаси ҳар куни 4 гектар ерга ток қаламчаси ўтқазмоқда.

Хабарда таъкидланишича, бу машина унумдорлиги жиҳатдан гидробур ва бошқа конструкциядаги машиналардан анча устун туради. Тожикистон ССР Фанлар академияси қишлоқ хўжалигини механизациялаш бўлимининг илмий ходими, инженер А. Лазерев ихтиро этган бу машинанинг дастлабки бир неча донаси фойдаланишга топширилди.

СОВЕТСКАЯ КИРГИЗИЯ

Газетанинг бир сонида хабар қилинишича Томоша, Алайқу, Сеитқози, Қизилжар ва Олой водийси жанубий Қирғизистон территориясидаги колхоз ва совхозларнинг йирик чорвачилик базасидир. Чорвачилик фермаларининг ходимлари узоқ тоғлар орасида, қадрдон колхоз ва совхозидан бир неча юз километр олисда қаҳратон қиш қийинчиликларига бардош бериб, жуда кўп чорва молларни парвариш қилмоқдалар.

Уш область савдо ташкилотлари, — дейилади хабарда, — **қишлов жойга кўплаб саноат ва озиқ-овқат моллари, китоблар, идиш-товоқлар, патефонлар, граммафон пластинкалари келтириб сотаётирлар. Янги-жўл, Олой, Бозор-қўрғон район савдо ташкилотлари яйловларда кўчма магазинлар ва савдо дўконлари ташкил қилди.**

Хабарда кўрсатилишича чорвадорларга икки ойда 200 минг сўмликдан кўпроқ саноат ва озиқ-овқат моллари сотилган.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ҚОҒОЗДАГИ ШАРТНОМА

Хатирчи районидаги Сталин номли колхоз правлениеси жамоат чорвачилигини ривожлантириш, сигирларнинг зотини яхшилаш мақсадида 100 бош наслдор сигир сотиб олди. Бу сигирлар учун алоҳида молхона қуриш ва фермадаги барча ишларни механизациялаш планлаштирилди. Шу мақсадда РТС билан колхоз ўртасида шартнома тузилди. Бу шартномага мувофиқ РТС сут соғиш аппаратларини ўрнатиши, ем-хашакни майдалаб берадиган машина келтириб бериши лозим эди.

Янги молхона қурилди, сигирлар шу ерда боқила бошлади. Колхоз раҳбарларининг бир неча бор талаб қилишларига қарамай, РТС шартномада ўз зиммасига олган вазифани бажариш тўғрисида ўйламади.

Сигирларни соғишда «Арча» усули жорий этилса ва бошқа ишлар механизациялаштирилса, меҳнат унумдорлиги ўн баравар ошган ва колхоз йилига 30 минг сўм маблағни тежаган бўлур эди. Лекин ҳозир ҳам ем-хашак майдаланмай берилмоқда, сигирлар қўлда соғилмоқда. Бунинг оқибатида ҳар бир центнер сутнинг таннархи 77 тийиндан тушмоқда.

Хатирчи РТС ининг раҳбарлари колхозлар билан тузилган шартномани бажаришга ана шундай масъулиятсизлик билан қарамоқдалар. РТС директори ўртоқ А. М. Кузьминнинг тепса тебранмаслиги натижасида 1960 йилда Калинин номли, Ленин номли колхозлар билан тузилган шартномалар ҳам бажарилмай қолди. Бироқ район раҳбарлари РТС фаолиятини яхшилаш тўғрисида ўйлашгани ҳам йўқ.

Қ. ҲОТАМОВ,

хизматчи.

«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН»

МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Наштар мактублари“

Шу рубрика остида босилган хабарда Фарғона область, Фрунзе районидаги 12-етти йиллик мактабнинг хўжалик мудири Қосим Бўтабековнинг ножўя ишлари танқид қилинган эди.

Ўзбекистон КП Фрунзе район комитетининг секретари А. Раҳимов газета танқиди тўғрисида хабар қилади.

Район партия комитети танқидий хабар юзасидан текшириш ўтказди. Натижаси мактаб касаба союз йиғилишида муҳокама қилинди. Хабарда келтирилган фактлар асосан тасдиқланди.

12-мактабнинг хўжалик мудири Қ. Бўтабеков вазифасидан четлаштирилди.

ДАРОМАД ВА ТАҚСИМОТ

Колхозларда йиллик ҳисоботни ўз вақтида ва тўғри тузиш, ҳисобот ва ҳисобот-сайлов йиғилишларини ҳамда даромад тақсимотини тўғри ўтказиш — жамоат хўжалигини янада мустаҳкамлашнинг муҳим омилидир.

Техниканинг колхозларга сотилиши натижасида колхоз маблағларини харажат қилиш ва даромадни тақсимлашда катта ўзгаришлар юз берди. Ишлаб чиқариш харажатлари ва капитал маблағ сарфлаш анча ортди. Республикадаги кўпгина колхозлар янги шароитда хўжаликни тўғри ташкил этиб, ялпи ва товар маҳсулотини кўпайтиришда яхши натижаларга эришмоқдалар. Шу билан бир қаторда, бўлинмас фондга ажратмалар ҳам кўпаймоқда. Иш ана шундай яхши ташкил қилинган колхозларда колхозчиларнинг меҳнатига тўланадиган ҳақ ҳам анча ошди.

Бироқ, бир қатор колхозларда жамоат хўжалигини ривожлантиришда мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланилмади. Натижада бундай жойларда даромад унча кўпаймади, колхозчиларнинг меҳнатига тўланадиган ҳақ фонди камайиб кетди.

Келаси йилги ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун етарли миқдорда маблағ ажратишда, колхознинг ишлаб чиқариш фаолиятини нормал таъминлаш учун пул оборот фондини вужудга келтиришда ва колхозчилар меҳнатига мунтазам гарантияли ҳақ тўлашда жиддий хатоларга йўл қўйилди. Бу эса, 1960 йилда бевосита пул билан ҳақ тўлашга ўтган колхозларда катта қийинчилик туғдирди.

Кўпгина колхозлар хўжаликни ҳисоб-китобсиз бошқарадилар. Олинадиган даромадга қараб сарф қилмайдилар. Давлат томонидан бериладиган узоқ муддатли қарз ёрдами баҳонаси билан ортиқча харажатларга йўл қўйилади. Бир қатор колхозлар ишлаб чиқаришнинг тобора кўпайиб бораётган асосий воситаларини тўғри эксплуатация қилиш учун зарур бўлган миқдорда оборот фонди вужудга келтирмайдилар.

Техника колхозларга сотилгунга қадар колхозларнинг оборот фонди асосан уруғлик ва ем-хашак запасларидан иборат бўлар эди. Пул харажатларининг кўп қисми давлат томонидан МТСлар орқали қарзга бажарилар эди. Колхозлар бу қарзни йил охирида тўлар эдилар. Масалан, 1957 йилда республика МТСларининг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун давлат бир миллиард сўмдан кўпроқ маблағ сарфлади. Бу—ҳақиқатда колхозлар учун ҳеч қандай процентсиз йиғилган қарз эди. Ҳозир эса техникани сақлаш ва фойдаланиш, шу йилги ва келаси йилги ҳосил учун қилинадиган харажатларнинг ҳаммаси колхозларнинг ўз зиммасига тушмоқда. Шунинг учун ҳам молия хўжалигини янги шароитга мувофиқлаштириб қайта қурмаган колхозлар ишлаб чиқариш харажатларини қоплашда айниқса йилнинг биринчи ярмида катта қийинчилик сезмоқдалар.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларида колхозлар ўтган йили олинган даромадни тақсимлаш тартиби тўғрисида қарор қабул қиладилар. Маълумки, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ривожланиши ва товар маҳсулотларининг кўпайиши туфайли республика колхозларининг даромади 1960 йилда 10 миллиард сўмдан ҳам ортиб кетди. Энди ана шу даромадни оқилона тақсимлаш керак. Даромад тақсимотида колхозчиларнинг моддий фаровонлигига зарар етказмаган ҳолда жамоат хўжалигида кенгайтирилган қайта ишлаб чиқариш учун кўпроқ миқдорда маблағ бўлишини кўзда тутмоқ лозим.

Колхозлар жамоат хўжалигининг ривожланиш даражасига қараб, пул даромадидан бўлинмас фондга ажратмани кўпайтиришлари керак. Колхозлар етарли миқдорда оборот маблағига эга бўладиган вақт келди. Бундай оборот маблағ бўлмаса, жуда кўп техника билан қуролланган колхозлар ишлаб чиқариш фаолиятини нормал ташкил этолмайди. Шунинг учун ҳам бўлинмас фондга маблағ ажратишда ана шу томонларни ҳам ҳисобга олиш керак.

Ҳисобларга кўра, 1960 йилда колхозларнинг оборот маблаққа бўлган эҳтиёжи 3,5 миллиард сўмдан ҳам кўпроқ бўлди. Амалда эса, йил бошида колхозларнинг оборот фонди (натура ва пул ҳисобида) 1,3 миллиард сўмдан ошмас эди. Шундай қилиб оборот маблағда 2,2 миллиард сўм етишмади.

Кўпгина колхозлар колхозчиларнинг меҳнатига тўлаш учун ажратилган маблағларни оборот эҳтиёжлари учун сарфламоқдалар. Оқибатда колхозчилар ўз ҳақларини вақтида ололмаётирлар. 1961 йилнинг 1 январига қадар колхозлар колхозчилардан анча қарз бўлиб қолганлар. Бундай ҳолларнинг бўлмаслиги, меҳнат ҳақи фондининг бошқа мақсадларга сарфланмаслиги ҳамда колхозчиларга ўз муддатида ҳақ тўлаб туриш учун даромад тақсимоти вақтида оборот маблағларни кўпайтиришни кўзда тутиш керак.

Қишлоқ хўжалик артелининг Уставига мувофиқ колхозлар ҳамма кўрсаткичлар бўйича давлат билан ҳисоб-китоб қилишлари, уруғлик ва ем-хашак фондини вужудга келтиришлари, жамоат фондини тўлатиш учун маблағ ажратишлари, даромаднинг қолган қисмини колхозчилар меҳнатига қараб тақсим қилишлари зарур. Ҳозир ҳам пул даромадларини тақсимлашда колхозлар ана шу схемага риоя қиладилар. Колхоз даромадларини тақсимлашнинг бу системаси талабга жавоб бермайди. Унда ишлаб чиқаришнинг сарфланган асосий ва оборот маблағларини (машиналар, бинолар амортизацияси, сарф қилинган уруғлик, ем, ёнилғи ва бошқалар) қоплаш ва меҳнатга ҳақ тўлашнинг гарантияли фондини вужудга келтиришни кўзда тутмайди.

Пул даромадларини тақсимлашдаги мавжуд тартибнинг бундай камчиликларига хотима бериш — қолоқ колхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш ва колхоз ишлаб чиқаришини ташкил этишни яхшилаш соҳасидаги муҳим тадбирдир.

Кўпгина колхозларда экономиканинг мустаҳкамланганлиги туфайли колхозчиларнинг ойлик ўртача иш ҳақи совхоз ишчиларининг иш ҳақи даражасига етди. Масалан, Тошкент область, Пискент районидаги Хрушчев номли колхоз 1959 йилдан бошлаб колхозчиларга бевосита пул билан ҳақ тўлашга ўтди. Колхоз аъзолари ойига ўртача 600 сўмдан ва ундан ҳам кўпроқ пул олишмоқда. Меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги тартиби колхозчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширди. Натижада меҳнат унумдорлиги ошди. Ўтган йили бу колхозда ҳамма дала ишлари графикда белгиланганидан анча олдин бажарилди. Пахтачиликда шуғулланаётган меҳнатга қобилиятли ҳар бир колхозчи ҳисобига 4,8 тоннадан пахта етиштирилди. Бу эса, 1958 йилда етиштирилганидан 2,1 тонна кўпдир.

Колхозлар жамоат хўжалигини ривожлантириш манфаатларини кўзлаб, даромадни тақсим қилишда оборот фондларига ва иш ҳақи фондларига ажратмаларни кўпайтиришлари керак.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ўсиб бораётган, маҳсулот единицаси учун меҳнат ва маблағ сарфлаш камайиб бораётган ҳозирги шароитда пул даромадларини тўғри тақсимлаш ва колхозларнинг молия хўжалигини мустаҳкамлаш жуда катта аҳамиятга эгадир. Колхозларнинг молия хўжалигини мустаҳкамлаш уларни кўп даромад оладиган хўжаликка айлантиришда, етти йиллик план топшириқларини тезроқ бажаришда катта роль ўйнайди.

А. АМИРЬЯН.

ТУЯ ГЎШТИ ЕГАН ҚУРИЛИШ

„Узглавсельстрой" раҳбарлари диққатига:

Прораб Сервер Ашуров қурилиш участкасига келганида қуёш терак бўйи кўтарилган эди. У, машинадан тушибоқ, атрофга кўз югуртирди. Қурувчилар тўп-тўп бўлишиб, аллanimалар тўғрисида суҳбатлашар, гоҳо орадан қаҳ-қаҳа учарди.

— Нега ишламай ўтирибсизлар? — деди қурилиш бошлиғи.

— Ўтирмай нима қиламиз? — бепарволик билан жавоб берди ғишт терувчилар бригадаси бошлиғи. — Ўрганиб қолганмиз... Кеча келтирилган ғишт эрталаб тугади. Машинанинг йўлига тикилавериб, кўзимиз тўрт бўлди...

Ўртоқ С. Ашуров қурувчилардан бундай кинояли жавобни кўп марта эшитган бўлсада, бу сафаргиси суяк-суягидан ўтиб кетди. Катта асфальт йўлга чиқиб, машинага ўтирди-да, тўғри эски Тошкентга — 123-автобазага жўнади.

База директори ўртоқ Шек хиргойи қилиб, қандайдир рангли журналга тикилиб ўтирарди. С. Ашуровни кўриши билан жилмайиб:

— Машина етишмаса нима қилай? — деди.

Шек билан бирор қарорга кела олмаган қурилиш бошлиғи Янгийўлга, 976-қурилиш бошқармасининг бошлиғи В. Бобелев олдига йўл олди. Унга ҳам арз-додини айтди. Шағал, ғишт ва бошқа қурилиш материалларини келтириш учун кунига 10 дан ортиқ машина кераклиги, аммо, бу ишга бошқарма автобазаси ҳам, 123-автобаза раҳбарлари ҳам панжа орасидан қараётганларини айтди.

Ўртоқ В. Бобелев:

— Арзингиз тугадими? — дея С. Ашуровга тикилди ва яна илжайди. — Қўйинг, ўша мактаб-интернат биноси 1962 йилда битмаса, етти йилликнинг охирида битар...

... 1959 йил охирида Чиноз районининг Вревский посёлкасида 600 ўқувчига мўлжалланган мактаб-интернат қурилишига қўл урилди. Лойиҳага кўра бу ишга қарийб 15 миллион сўм маблағ (эски пул билан) сарфланади. Қурилиш битса, ўша жой шаҳарча тусини олади. Бундан ҳамма хурсанд эди.

Кўп афсуски, қурилиш бошланиб, бинолар тиклангандан сўнг ишлар ўлда-жўлда қолиб кетди. Фойдали майдони 1200 квадрат метр бўлган уч қаватли ётоқхонанинг тепаси ҳали тўла ёпилгани йўқ. Унинг ёнидаги ётоқхонанинг биринчи қавати деворлари кўтарилган бўйи тўхтаб қолди.

— Планга мувофиқ, — дейди прораб, мана шу иккита уч қаватли ётоқхонани 2-болалар уйига шу йилнинг охирида фойдаланишга топширишимиз керак эди. «Узглавсельстрой» раҳбарларига бир неча бор шикоят қилдик. Қоғоз юбордик. Аммо, улар бизга темир-бетон плиталарни ҳалигача етказиб беришмаяпти. Бир ёқда машина муаммоси...

Прорабнинг эътирози тўғри. Агар юқори қурилиш ташкилотлари ёрдамни кучайтирганларида, мўлжалланган ишлар аллақачон битарди.

— Йиллик планни қандай бажардиларинг бўлмаса? — қизиқдик.

— Қарасак, планда кўрсатилган ишлар битмайдиган. Шу сабабли қурилиш бошқармасидагилар бошқача йўл тутди — бу йилги планда йўқ қурилишни бошлашди.

Шундай катта қурилиш объектида иш ана шундай пала-партиш олиб борилмоқда. Ўша атроф аҳолиси ҳозирданоқ қурилишга «Туя гўшти еган» деб ном беришибди.

З. КУРТНЕЗИРОВ.

Тошкент областида. «Малик» совхозининг Жавод Кучиев бошлиқ далачилик бригадаси 1960 йилда 188 гектар ернинг ҳар гектаридан 33 центнердан пахта йиғиб-териб олди, бригадирнинг ўзи «ХВС-1,2» машинасида 264 тонна «оқ олтин» терди. Ҳозир бригада аъзолари шудгорлашни тугаллаб, ерларнинг шўрини ювмоқдалар. СУРАТДА: Ж. Кучиев бригадасида шўр ювилмоқда.

Қ. Раззоқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ҚИШЛОҚЛАРДА БОЛАЛАР БАХТИ ШАҲАРЧАЛАРИ

Пахтакорлар янги мактаб-интернатларни болалар бахти шаҳарчалари деб атадилар. Андижон районидаги «Партия XIX съезди», Избоскан районидаги Сталин номли ва Уйчи районидаги Ленин номли колхоз қишлоқларида ана шундай мактаб-интернатлар қуриб битказилди. Колхозлар мактаб-интернатларнинг ҳашаматли биноларини барпо этиш учун анчагина маблағ—яъни икки миллион сўмдан зиёд маблағ сарфладилар. Колхозлар барпо этилган бу биноларни халқ маорифи органлари ихтиёрига топшириш билан болаларни тарбиялаш ҳақида ғамхўрлик қилишни ўз зиммаларидан олиб ташламай, балки, бу мактаб-интернатларни доимий оталиққа олишга қарор қилдилар.

Етти йилликнинг учинчи йилида Андижон областининг колхоз қишлоқларида мактаб-интернатларнинг яна бир неча чиройли бинолари қад кўтаради. Бу бинолар ҳам батамом колхоз маблағлари ҳисобига қурилади. Пахтакорлар икки минг ўринли бешта кўп қаватли мактаб биноси, шунча ётоқхона ва спорт заллари қуриб қишлоқ болаларига совға қиладилар. (ЎзТАГ).

ЧЎЛДА ШАҲАРЧАЛАР

Асрлар мобайнида кўчиб юрадиган қумлоқ ерларда, янтоқдан бошқа ўсимлик ўсмайдиган жойларда Марказий Фарғонани ўзлаштирувчилар шаҳарчаси пайдо бўлди. Охунбобоев районидаги қўриқ ерларда жойлашган «Янги ҳаёт» колхозининг пахтакорлари бу хўжаликни КПСС XX съезди бўлаётган кунларда барпо этган эдилар. Ҳозир эса бу ерда қурилган бир юз эллик шинам уй-жой бинолари шаҳарлардаги проспектларни эслатадиган тўғри ва кенг йўл ҳосил қилган.

Ҳар бир уйда икки-уч хона, ошхона, айвон бор. Томларда телевизор антенналари кўзга ташланади, кечқурунлари кўча электр чироқлари билан ёп-ёруғ бўлиб туради. Колхоз посёлкасида кинотеатр, мактаблар, болалар яслиси, касалхона, аптека, магазинлар, тикувчилик устахонаси ва ҳаммом қурилган. Энг яхши бинолардан бирида тасвирий санъат музейи очилди.

Қува районидаги «Гулистон» колхози ҳам «Янги ҳаёт» билан тенгдош.

Марказий Фарғонадаги қўриқ ерларни ўзлаштириш бошланганидан бери «Узсельпроект» институтининг бош планига асосан йигирма икки посёлка қурилди..

(ЎзТАГ).

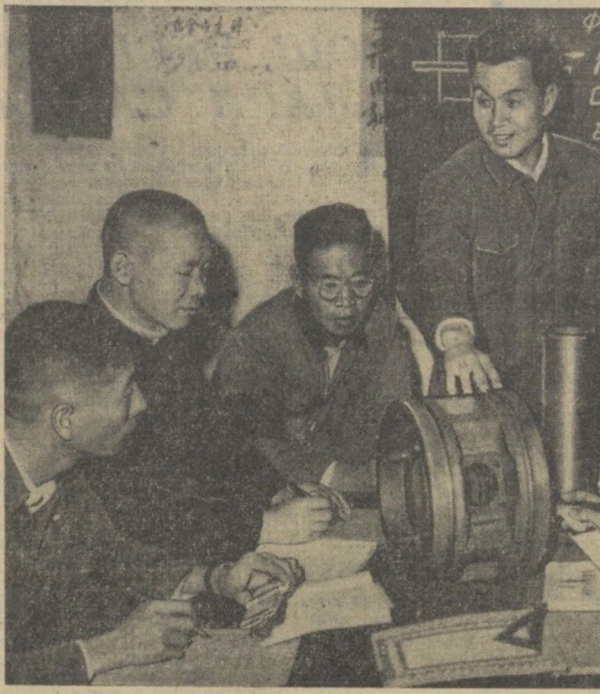

Хитой Халқ Республикасида кўплаб меҳнаткашлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўзларининг умумий маълумотларини ва касб малакаларини оширмоқдалар. Мамлакатда кечки профессионал техника ўқуви айниқса кенг тус олди. Ўтган йили кечки техника мактаблари ва курсларида 17 миллиондан кўпроқ киши ўз малакасини оширди. Суратда: Тяньцзин электр асбоблар заводининг инженери Чуань Сюэ-мин завод ходимлари билан машғулот ўтказмоқда.

Чжан Ян-хуа фотоси,
Синьхуа агентлиги
ТАСС фотохроникаси.

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

МОСКВА, 11 январь. (ТАСС). Бугун Совет ҳукумати Руанда-Урунди устидан Бельгиянинг васийлигини тугатиш зарурлиги тўғрисида ва Конгодаги аҳвол ҳақида баёнот эълон қилди.

Баёнотда бундай дейилади: Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг васийлигида бўлган Руанда-Урунди территориясидан шу йил январнинг бошида Конго Республикасига қарши қуролли агрессия ҳаракатлари қилинди. Агрессив ҳаракатларнинг ташкилотчиси — Бельгия ҳукумати — Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг васийлигида бўлиб, Бельгия идора қилаётган территориядан агрессия мақсадларида фойдаланди ва мобутучиларнинг ёлланган қуролли отрядларига бевосита ҳарбий ёрдам кўрсатди.

Бундай ҳаракатлар, дейилади баёнотда, Бельгиянинг Конго Республикасига қарши қаратилган, тинчликка ва халқлар хавфсизлигига таҳдид солаётган қуролли интервенциясининг бевосита давомидир. Сўнгра баёнотда айтиладики, мобутучиларнинг шайкаларини тайёрлаш ва Руанда-Урунди территориясидан агрессив ҳаракатлар қилиш ишлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Конгодаги қўшинлари қўмондонлиги берган рухсат билан ўтказилиб келди ва қўмондонлик бу ишларга очиқдан-очиқ йўл қўйиб берди.

Совет ҳукумати ўзининг баёнотида шу нарсани кўрсатиб ўтдики, Конго Республикасидаги аҳвол кейинги вақтда жиддий равишда ўзгарганлиги ва ҳамма турдаги мустамлакачиларга ҳамда уларнинг ёрдамчиларига қарши чиқаётган Конго халқи кескин ҳаракатлар қилаётганлиги Бельгия мустамлакачиларининг ва Мобуту шайкаларининг янги агрессия қилишига биринчи галда сабаб бўлди.

Совет ҳукумати, Конго халқининг мустақиллик учун олиб бораётган адолатли кураши янги юқори босқичга кўтарилиб, Стэнливиль шаҳрида Конго қонуний ҳукуматининг муваққат резиденцияси вужудга келганлигини қайд қилиб, бундай аҳвол Конгода ўрнашиб олган йирик ажнабий монополияларни ва уларнинг манфаатларини ҳимоя қилаётган Д. Хаммаршельдни очиқдан-очиқ ташвишга солиб қўйганлигини таъкидлаб ўтди.

Совет ҳукумати шу муносабат билан шу фактга эътиборни жалб қилишни зарур деб ҳисоблайдики, дейилади баёнотда, Д. Хаммаршельд Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ижроия аппаратининг ва бир қанча давлатлар Конгога юборган қўшинларнинг мақсади ва вазифаларини бундай қасддан бузаётганлиги биринчи марта бўлган иш эмас. Совет ҳукумати шуни кўрсатиб ўтдики, Хавфсизлик Кенгашининг Конгога қарши империалистик агрессия пайини қирқишга қаратилган ҳаммага маълум қарорларига жаноб Хаммаршельд бераётган маънога Совет ҳукумати қўшила олмайди. Жаноб Хаммаршельд ўтказаётган сиёсий йўл ҳақиқатда Конгодаги Бельгия мустамлакачилари ва бошқа мустамлакачилар учун экстерриториалликни таъминлаш йўлидаги уринишдир.

Баёнотда айтиладики, Совет ҳукумати Конгодаги аҳвол тўғрисида Касабланкадаги конференцияда қабул қилинган резолюцияни тўла равишда қувватлайди.

Совет ҳукумати Африкадаги мустақил давлатлар бошлиқларининг мустақил Конго Республикасига ёрдамлашмоқ учун энг оширич чоралар кўриш зарур, деган фикрини қувватлайди.

Совет ҳукумати қуйидагиларни зарур деб ҳисоблайди:

1. Бельгияни васийлик остидаги Руанда-Урунди территориясига бўлган ҳамма ҳуқуқлари ва ваколатларидан маҳрум қилинсин, шу мамлакат аҳолисининг кўпдан бери қилиб келган қатъий талабларига мувофиқ, бу территорияга дарҳол мустақиллик берилсин.

2. Бельгия ҳукуматидан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг Конгога доир илгари қабул қилган қарорларини дарҳол бажариш ва Конго Республикаси территориясидан Бельгия қуролли кучларини ва граждан аҳолисини дарров олиб чиқиб кетиш талаб қилинсин.

3. Африкадаги мустақил давлатлар бошлиқларининг Касабланкадаги конференциясида Конго масаласига доир қабул қилинган тавсияларга мувофиқ Конго Республикасидаги аҳволни нормаллаштириш соҳасида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг йўли билан зарур чоралар кўрилсин.

Совет ҳукумати тинчлик ва хавфсизликни сақлаб туришга бевосита тааллуқли бўлган бу масалаларни Хавфсизлик Кенгашининг мажлисида дарҳол муҳокама қилишни, керак бўлиб қолган тақдирда эса, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг фавқулодда сессиясида ҳам муҳокама қилишни зарур деб ҳисоблайди.

КОНГОДАГИ АҲВОЛ

БЕЛГРАД, 11 январь, (ТАСС). Мобутучилар томонидан ғайриқонуний равишда қамоққа олинган Конго бош министри Патрис Лумумба 4 январь куни Тисвиль турмасидан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретарининг Конгодаги махсус вакили Дайялга хат юборган. Бу хатда Лумумба маҳбуслар ниҳоятда оғир шароитда сақланаётганлигини унга билдиради. Мени, сенат раиси Окитони ва парламентнинг бошқа етти аъзосини, деб ёзади Лумумба, зах камераларга жойлаштириб, сира ҳам ташқарига чиқаришмайди. Бизга кунига икки марта келтирилаётган овқат жуда бемаза бўлиб, мен дам-бадам уч-тўрт кунлаб ҳеч нарса емасликка мажбур бўляпман.

...Мендан оёқ кийимимни тортиб олишди. Хуллас, мен жуда ёмон шароитда яшаб турибман.

«Борба» газетаси мухбирининг сўзларига қараганда, бош министр ўзи қамоққа олинган вақтдан буён терговчи ёки судья унинг олдига бир марта ҳам келмаганлигини Дайялга маълум қилади.

Бош министр БМТ Бош секретари Хаммаршельдга мана шуларнинг ҳаммасини маълум қилишни Дайялдан илтимос қилади.

ПАРИЖ, 11 январь, (ТАСС). Кейинги вақтларда Конго қонуний ҳукумати эришган муваффақиятлар Касавубу — Мобутунинг Леопольдвилдаги қароргоҳида саросима туғдирди. Конго исёнчиларининг бошлиғи мушкул аҳволдан қутулиш йўлини қидириб, ўз штаб квартирасида сурункасига икки кундан бери кенгаш ўтказмоқда. Мобуту полицияси узоқ вақт давом этган танаффусдан кейин Леопольдвилнинг ўзида «тозалаш» операциясини кечаги кундан яна бошлади. Шаҳар кўчаларида тинмай соқчилик қилиб юрадиган, қуролли солдатлар тушган виллислар яна пайдо бўлиб қолди.

Франс Пресс агентлигининг хабар қилишича, 9 январь куни Мобуту парашютчилари Каквала вилоят мажлисининг раисидан радиопередатчиклар қидириб топиш мақсадида вилоят маъмурияти биносига бостириб кирган. У шу радиопередатчиклар ёрдамида қонуний ҳукуматга вақтинча бошчилик қилаётган Антуан Гизенга билан алоқа қилиб турган эмиш.

Леопольд лагерида норози солдатларнинг митинги бўлди. Офицерлар Мобутуни очиқдан-очиқ танқид қилдилар. Уларнинг баъзи бирлари ўз оилаларини кўчира бошлади.

Полиция ичида ташвиш шу қадар кучайиб кетдики, ички ишлар «бош комиссари» Нусбаумер лагернинг бош офицери унинг хавфсизлиги учун жавобгарликни ўз зиммасига ололмаслиги ҳақида огоҳлантирганидан кейин полиция лагерига боришдан бош тортишга мажбур бўлган.

Давлат хизматчилари орасида ҳам жуда катта ташвиш ҳукм сурмоқда.

ЛОНДОН, 11 январь, (ТАСС). «Бугун Леопольдвилда кескинлик кучайиб кетди. Маҳаллий полиция эртага исён кўтариш билан таҳдид қилмоқда. Шу райондаги Конго ҳарбий қисмлари ичида ҳам қўзғолон бошланмоқчи» деб ёзади «Дейли телеграф» газетасининг мухбири Ридли. Магазин ва дўконларнинг эгалари тартибсизлик рўй бериши эҳтимоли борлигидан ўз дераза ва эшикларини жуда барвақт ёпиб қўйишган.

Лаос ҳукуматининг норозилиги

ХАНОЙ, 11 январь, (ТАСС). «Лаос овози» радиостанцияси томонидан эшиттирилган баёнотда, Лаос қонуний ҳукуматининг вакили Киним Фолсена қуйидагиларни кўрсатиб ўтади: король ҳукуматининг бир неча марта огоҳлантирганлигига қарамай, Америка Қўшма Штатлари, Таиланд ва Жанубий Вьетнам исёнчиларга қурол-яроғ, ҳарбий анжом ва бошқа ҳарбий материаллар етказиб беришни давом эттирмоқдалар. Яқинда Америка Қўшма Штатлари исёнчиларга ҳарбий самолётлар етказиб берган.

Мен қонуний ҳукумат номидан, дейди Киним Фолсена, Америка ва Таиланд маъмурларининг агрессив ҳаракатларига қарши яна бир марта норозилик билдираман ва уларнинг исёнчиларга ёрдам беришни дарҳол тўхтатишларини ва ҳамма қўшинларни қурол-яроғлари билан бирга Лаос территориясидан олиб чиқиб кетишларини талаб қиламан.

Жазоирнинг ғалабаси учун

ДАМАШҚ, 11 январь, (ТАСС). Уламоларнинг (мусулмон ҳуқуқшунос олимлари) бу ерда бўлган конгресси «Жазоирнинг ғалабаси учун» деган шиор остида ўтди.

Когресс томонидан қабул қилинган қарорларда айтиладики, Франциянинг Жазоирдаги агрессияси озодлик ва инсонпарварликка қарши қаратилган агрессиядир ва мусулмонлар олами ўзини Франция билан уруш ҳолатида деб ҳисобламоғи лозим. Уламолар ҳамма араб мамлакатларини ва бошқа мусулмон мамлакатларини иқтисодий ҳамда сиёсий соҳаларда Францияга қарши коллектив кураш уюштиришга, яъни француз компанияларини ва француз мулкларини национализация қилишга, шунингдек француз кемалари ва самолётларини бойкот қилишга даъват этадилар.

Конгресс Франциянинг Саҳройи Кабирда атом бомбалари синовларини ҳамда Жазоирдаги эркинликни бўғиб ташлашда Францияга ёрдам бераётган АҚШ бошчилигидаги НАТО аъзолари бўлган мамлакатларнинг позициясини қатъий равишда қоралади.

Редактор И. РАҲИМОВ.

ПАРТИЯ ЎҒЛИ

Асака!

Табиат бутун гўзаллигини бағишлаб, моҳир рассом каби ҳеч нарсасини, бисотидаги ҳар қандай бўёғини аямаган роҳатбахш макон — бу ер!

Асака деганимизда кўз олдимизда муқаддас тупроғида ҳам «оқ», ҳам «қора» олтин бойликлари мўл-кўл, зилол сувлари шарбат, деҳқонлари азамат меҳнат майдони гавдаланади. Инсон меҳнатини аямагани сари унинг хуснчиройи гул-гул очилиб, ботир сиёқли кишилари довруқ солиб, ўлкамизда тобора қадр топмоқда.

Совет кишиси учун барча нарса муҳайё бўлган Асаканинг улуғ Ленин номи билан аталиши фахрлидир. Ленин орденли Андижон областининг энг йирик пахтакайнар районларидан бири саноғида Ленин районн ҳам бор!

Олти юз йигирма олти минг тонна «оқ олтин» хирмонига ўн еттинчи октябрдаёқ 3860 тонна фақат биринчи сорт пахта тўкиб, биринчи бўлиб ғалаба рапорти берган «Правда Востока» колхози ҳам мана шу районда.

Бу колхоз яқин йилларгача нимжон, кам ҳосилли эди. Пахтакорлар билан ҳамжиҳатликда ишлаб, шу колхозни кўп тармоқли, ривожланган хўжаликка айлантиришда меҳнатсевар, ишчан ва камтарин, сезгир ва меҳрибон коммунист Зокиржон Собировни кўриш иштиёқида Кужгон қишлоғига келдик. Икки бағри адил тераклар билан файзиёб асфальтланган кўчалар, қуёшга кулиб тушган иморатлар дилни қувонтиради.

... Узун айвонли, кўп хонали муҳташам колхоз идораси бўмбўш. Ҳар хонанинг эшигини бирбир очиб чиқдик. Қани улар? Ниҳоят чап қўлдаги раис хонаси эшигини очар эканмиз:

— Бемалол, киравеpинг! — деди ичкаридан нуроний чол.

Менинг тасаввуримда бу катта колхоз раисининг кабинети ҳам серҳашам бўлса керак, деган ўй яшарди. Аксинча чиқди. Босма «т» ҳарфи шаклида қуйилган стол. Атрофда бақувват, ўтирсанг оёғи зирқилламайдиган стуллар. Деворда колхоз ерининг бўёқли картаси. Чап ёндаги этажеркада журнал ва газеталар тўплами. Раиснинг столи устида орасига «хатчўп» қистирилган КПСС тарихи китоби. Конспект дафтари шундайлигича очиқ қолаверибди.

Шу вақт хонага Қўчқор Қодиров кирди. Чол таништирди:

— Партком секретари. Шу кишидан сўрасангиз ҳам бўлаверади.

— Ўртоқ Собиров ҳализамон келиб қолади, — деди секретарь.

У билан ўртамизда раис ҳақида сўз очилиб қолди. У Зокиржон Собировнинг фазилатлари ҳақида гапира кетди.

— Бизнинг раисимиз пахта илмини яхши билганлиги, кишиларни қадрлаши, оммага суяниб ишлаши, янгиликни тез уқиб олиши орқасида колхозчиларнинг ҳурматига эга. У ўқитувчидан чиққан ақлли. зийрак раҳбар.

Колхоз партия ташкилоти секретарининг ҳикоясини мароқланиб тингладик.

— Аввал колхоз экономикаси билан танишинглар, сўнгра далага чиқиб, азаматларимиз билан сўзлашарсизлар.

Ҳа, айтгандай пахта планини жуда эрта бажарганимиз «сирини сўрадингизми? Ҳа, экин майдонимиз ўрталикда бўлгани сабабли янги ер очиб, пахта етиштиришни кўпайтириш имкониятига эга эмасмиз. Мавжуд еримиздан юқори ҳосил олиш йўли билан пахтани кўпроқ тайёрлашимиз мумкин. Бу йил 1100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил беришимиз керак эди. Бунга қиш чилласидан киришдик. Ғўзапояни ўз вақтида йиғиб олиб, кузда қилинган шудгор еримизни ҳамирдай кўпчитиб етилтирдик. Чигитни вақтида ремонт қилинган 50 трактор билан экдик, у тез ва текис униб чиқди. Ғўзаларни эртароқ озиқлантирдик ва яхшилаб культивация қилдик. Натижада ҳосил тез етилди.

Ўн олтита пахтачилик бригадамиз бор. Буларга Мирзақобил Мирзаев, Луқмон Исломов, Ўсарбой Раҳмонов, Фозил Пўлатов каби абжир, ўқимишли кишилар бошчилик қилади. Уларнинг янгиликка ҳаваси катта. Улар агрономларнинг маслаҳатларига сезгирлик билан қулоқ соладилар.

Фахрланадиган яна бир жойимиз бор. Колхоздаги 111 коммунист ва 350 комсомолнинг асосий қисми далада ишлайди. Улар орасида тажрибакорлар кўп. Йиғимтеримни ҳам уюшқоқлик билан ўтказдик. Долзарб кунларда ҳужумга ўтиб 4057 тонна мажбуриятимизни 4500 тонна қилиб ўриндатдик. «СХМ-48» ва «СХМ-48М» машиналарида Ўсарбой Раҳмонов 140, Фозил Пўлатов 120 тонна «оқ олтин» терди. Шундан кейин келгуси йил тараддудини бошлаб юбордик.

Хўжалигимиз кўтарилияпти. Сут, гўшт, тухум, жун, сабзавот, узум плани ҳам жойида бўлди. Бу йил 130 минг тонна узумни консерва заводига топшириб, ярим миллион сўм даромад олдик.

Гап қаймоқлашиб бораётганида эшикни очиб бир қиз мўралади:

— Дадам келдиларми?

— Йўқ, ҳали... нима бўлди Муборакхон?

— Кечадан бери уйга бормаяптилар, ҳавотир олиб ойим юбордилар.

Даданг Бўзга кетган, ҳавотирланманглар.

Қўчқоржон гапни раиснинг оилавий ҳаётига бурди:

— Собиров оилапарвар одам. Ёш бўлишига қарамай етти фарзанди бор, ўғил-қизлари меҳнатсевар. Мавсумда раис оиласи 4820 килограмм пахта терди. Ёш болали бўлса ҳам, орият экан-да!

Раисимиз ҳозир Тошкент қишлоқ хўжалиги институтида ўқияпти, иккинчи курсни муваффақиятли тугаллади. У эпчил, моҳир киши, машинани ҳам ўзи бошқаради, тракторни ҳайдайверади. Баҳор ва ёзда Зокиржон Собировни ё трактор ҳайдаётган, ё мироблар дам бериб ўзи катта ғўза пайкалини суғораётган, мавсумда 250 тонналаб колхоз пахтасини пунктга ташийдиган азамат Маҳамаджон Носиров каби шоферларга қарашаётган, ёки колхоз коммунистларининг навбатдаги сиёсий ўқишида машғулот ўтказаётган ҳолда учратамиз.

Шу асно да бошига қулоқчин кийган, пальтосига пахта иплари илашган, бургут қарашли қирқ ёшлар чамасидаги киши такаллуф билан хонага кириб, пойгакда ўтирди. Суҳбатни бўлмади. Партком ўрнидан туриб тўрга таклиф қилганидан кейин, иш кийимидаги шу истараси иссиқ киши мақоламизнинг қаҳрамони эканлигини пайқаб қолдик. Раис ўрнидан турди:

— Колхозчиларимизга баракалла айтгани келганингиз учун, раҳмат!

Қўчқоржон раисга воқеани қисқача сўзлаб берди.

— Ундай бўлса далани бир айланиб, ажойиб кишиларимиз билан учрашинглар-да, оқшом колхозда адабий кеча ташкил қилайлик. Бизнинг колхозчилар бадиий асарларни севиб ўқишади. Эҳтимот сизларга айтадиган истак ва эътирозлари ҳам бордир. Кейин, бафуржа сўзлашаверармиз!

Бу фикр уй тўрида ўтирган кекса ғазалхон шоиримиз Ҳабибийга ҳам ёқиб тушди. Ҳамза Ҳакимзода ижодига бағишланган кечада мингга яқин киши қатнашди. Кечада Собиров раислик қилди.

Ҳаёт қандай улуғ дорилфунун-а? Халқдан ва устоз партиядан таълим олган киши мана шундай камол топади. Партиянинг бундай содиқ, камтарин, ташкилотчи кишиси ҳақида, партиянинг ўғли ҳақида қасидалар ёзиш муносибдир.

— Жуда муносиб!

Ё. МИРЗАЕВ,
«Правда Востока» колхози,
Андижон области.

ХЎЖАЙЛИ ҚЎЛТИҒИДА

Амударё музлай бошлади. Теплоходлар ва баржалар Хўжайли қўлтиғига келиб тўхтади. Дарёчилар яхши меҳнат қилдилар. Халқ хўжалик юкларини ташиш бўйича йиллик топшириқ анча ошириб бажарилди.

Йўл очувчилар яхши ишладилар. Улар кучли землесослар ва портлатишлар ёрдамида дарё фарватерининг зарур чуқурликда бўлишини таъминлай олдилар.

Ҳозир дарёчиларнинг қизғин иш пайти — кемалар, пристан ускуналари ремонт қилинмоқда. Улар ҳамма ишларни муддатидан 10 кун илгари бажаришга қарор қилдилар. (ЎзТАГ).

ЧЕТ ЭЛ янгиликлари

◆ 13 ва 14 январь кунлари Париж яқинидаги Иври деган жойда Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлади. Пленум кун тартибида Жазоирдаги референдум натижалари ва Жазоирда тинчлик учун кураш масаласи турибди.

◆ СССР Фанлар академиясининг президенти А. Н. Несмеянов бошчилигидаги шу академия делегацияси Берлинга келди. Совет Иттифоқи ва ГДР олимлари ҳар иккала мамлакат фанлар академияси ўртасида ҳамкорлик ҳақидаги битимнинг муддатини узайтириш ҳақидаги масалани ва 1961 йилги илмий ҳамкорлик планини муҳокама қиладилар.

◆ Прагада «Чехословакия Коммунистик партияси абадий Чехословакия-Совет дўстлиги учун курашда» деган темада виставка очилди. Виставкада Чехословакия ишчилар синфи, Чехословакия Компартияси ва Чехословакия-Совет дўстлиги ташкилотлари жаҳонда биринчи социалистик мамлакатни ҳимоя қилиш йўлида ва шу мамлакат билан дўст бўлиш учун қандай курашганликларини ҳикоя қилувчи ҳужжатлар, фотосуратлар ва бошқа материаллар бор.

◆ Афина кинотеатрларининг экранларида «Солдат ҳақида қисса» деган совет фильми икки ҳафтадан бери кўрсатилмоқда. Дастлабки ҳафта ичида бу фильмни 83 мингдан кўпроқ томошабин кўрган.

◆ СССР ташқи савдо министрининг ўринбосари Н. Н. Смеляков бошчилигидаги совет ҳукумат савдо делегацияси Байрутга келди.

◆ Винь Линь шаҳрида (Вьетнам Демократик Республикаси) маниокдан ун чиқарадиган завод ишга туширилди. Бу завод йилига 3.185 тонна ун чиқаради. Бу ун ички истеъмол ва экспорт учун ишлатилади.

◆ Индонезия миллий хавфсизлик министри, Индонезия армияси штабининг бошлиғи генерал Насутион беш кунлик визит билан Деҳлидан Карачига келди.

◆ Белградда Югославия билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасида иқтисодий ва саноат ҳамкорлиги тўғрисида битим имзоланди. Шу битимга мувофиқ, Югославиядан саноат корхоналари учун комплект машина-ускуналар, хилма-хил машиналар, инструментлар ва запас қисмлар харид қилмоқ учун Бирлашган Араб Республикасига 20 миллион доллар миқдорида қарз берилади.

(ТАСС).

БИРНИ ИККИГА...

Нукус шаҳар колхоз бозори яқин кунларгача олиб сотар, чайқовчилар макони эди. Шаҳар жамоатчилиги ва милиция органлари уларга қарши кураш очиб, уларни йўқ қилди. Лекин чайқовчилар буёқдан тавбатазарру қилган бўладида, уёқдан яна ўз ишини ваданглатиб юборади. Шунга ўхшаш, нукуслик чайқовчилар ҳам шаҳар бозоридан бадарға қилинганидан кейин, бир оз вақт чет-четда бош қашиб юрди-да, кейин Амударёдан ўтиб, Хўжайли бозорига ўрмалаб кирди. Ҳозир шаҳар ва қишлоқ магазинларида тополмаган буюмингизни шу ердан топасиз.

Бозорга кирсангиз чайқовчиларнинг қий-чувидан қулоғингиз битади. Уларнинг бири михини мақтайди, иккинчиси қулф-калити ҳақида айюҳаннос солади, учинчиси хотин-қизларга қараб нинаси ҳақида лоф уради, бошқалари эса, қўлларидаги пойафзал, уст-бош кийимлар ҳақида булбулигўёлик қиладилар.

Резаворлар бўлимида қалампир сотувчининг омади келган. Райхон Каипова деган чайқовчи хотиннинг қўли қўлига тегмайди.

— Кеб қолинг, олганлар дармонда, олмаганлар армонда.

— Қалампирингизнинг бир пакети неча пул?

— 5 сўм. Неча пакет керак?

— Ия, пакетда 2 сўм ёзилган-ку?!

— Сенинг ўзингда борми? Икки ярим сўмдан ғинг демасдан оламан!

Суриштириб кўрдик, Каипова ва бошқа чайқовчиларнинг ҳаммаси ҳам қалампирни яқин-ўртадаги магазинлардан олишар экан.

— Қандай қилиб бунча қалампирни кўтарага олдингиз?

— Ҳар пакетига 50 тийин қўшиб чўзсангиз бир вагонини ҳам оласиз.

— Магазинчи ҳаммага ҳам шунчадан бераверадими?

— Танишига!

Бу бозорда ялталик Владимир Степанович Орлов деган киши пайдо бўлиб қолди. Бу кишининг пойқадами Бухоро, Бекобод, Самарқанд, Горький, Жиззах, Тошкент шаҳарларига ҳам бир-бир тегиб ўтган. Орлов у шаҳарлардаги милиция бўлимларига тилхат ёзиб бериб: «Бўлди, химиклигимни йиғиштираман, турар жойимга—Ялтага жўнайман» деб чемоданини кўтарган-у яна шаҳарма-шаҳар тентирашда давом этган.

Йўқолсин чайқовчи!

— Тўла гарантия! — дейди у Хўжайли бозоридаги баъзи содда кишиларни оғзига қаратиб. —Бепул кўрсатаман. Донаси 3 сўмдан. Кимёда янги кашф...

— Қаердан олдингиз бу нарсани?

— Бу оддий нарса эмас, кимёвий модда. Кийимингизни бир нафасда чинни-моҳдек қилади...

— Қандай қилиб?

— Совинга туз қўшиб.

— Совинга туз? Омон бўлинг?

Ўзини «химик» деб танитиб, Хўжайли бозорига ин қўйган Орловнинг товламачилиги ана шунақа!

Бозорнинг бир томонидаги аёл кишининг товуши ҳаммани қидан ўткирроқ эди.

— Кимга тикув машинаси керак? Сотаману кетаман!

— Машина неча пул туради?

— Мана, кўринг, машина бўлганда ҳам энг асили!

— Неча пул ахир?

— Саккиз қора!

— Янги пул биланми?

— Эски билан, хўжайин.

Бу тикув машинаси Подольск шаҳридаги заводдан чиқибди, Хўжайлига етиб келибди ва район матлубот жамияти қоровулининг хотини А. Ишимбаева қўлига тушибди.

Умрида гилам тўқишнинг нималигини билмаган, лекин «гиламчи» деб ном олган Ҳ. Ерикеев, умрида қўлига нина олиб кийим тикмасдан «кийимфуруш» деб шуҳрат топган У. Сидалиева ва бошқа чайқовчилар ана шу бозордан паноҳ топганлар. Район милицияси ва молия бўлими ходимларининг кўзи нима учундир мана шу чайқовчиларни кўрмайди.

Ю. КОМАРЬ,
С. СОБИРОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

13 ЯНВАРДА

19.00 — **«Ғунча»** (телевизион журнал). 19.30 — **Автоматика ва қишлоқ хўжалиги** (ўзбек тилида илмий-оммабоп фильм). 19.50 — **Сўнгги ахборот.** 20.10 — **Халқаро масалалар** (рус тилида) 20.25 — **Алла Соленкова куйлайди** (концерт). 20.50 — **«Булут тутувчилар»** номли бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/I да **Шопениана ва балетлардан парчалар** 14/I да **Севилья сартароши.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/I да **Бой ила хизматчи**, 14/I да **Гамлет.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/I да **Муқимий**, 14/I да **Ватан ишқи.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 15/I да мактаб музика абонементи бўйича 7,8,9 10, 11-синфлар учун **суҳбатли концертлар.** Кундуз соат 1 яримда ўзбек тилида: **«Ўзбекистон композиторлари ижодида ёшлар»** деган темада. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Қундуз Миркаримова ва Коммуна Исмоилова** қатнашади. Кундуз соат 4 да рус тилида: **«Камер музикаси нима»**, деган темада.

КИНО

Шовқин-суронли кун — «МИР» (кеч соат 6 да).

Кўчма қалъа (янги кенг экранли бадиий фильм) — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун).

Олекса Довбуш — СОБИР РАҲИМОВ номли, «ЁШ ГВАРДИЯ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Тирилиш (1- серия) — «ИСКРА» «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «МИР» (эрталаб соат 10 кундуз 12 кеч 8 ва 10 да).

Достигаев ва бошқалар — НАВОИЙ номли, «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Лўлиларнинг сўнгги чайласи — «МИР» (кундуз соат 2 ва 4 да).

Курашаётган Конго (кундуз соат 12, 1.10, 4.40 минут ва кеч 8 яримда), **Рим устида беш ҳалқа** (кундуз 2-20 минут, 3 ярим ва кеч 9.40 минутда) — КИНОЛЕКТОРИЙ.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
13 январда
УЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ
КОНЦЕРТИ
Ансамблдан: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Меҳри Абдуллаева, Дилором Шерова**, солистлар **Холисхон Қодирова, Манзура Мўминова, Равшан Мўминова, Роҳат Маннонова, Акбар Мўминов, Тоштемир Шарипов, Сайфиддин Йўлдошев, Болта Шарипов**, филармониядан: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Қундуз Миркаримова, Эргаш Шукруллаев, Карим Алиев**, Жаҳон ёшлар фестивали лауреати **Фозил Харротов**, солистлар **Ғафур Азимов, Раббим Ҳамдамов, Ғафур Иноғомовлар** қатнашади.
Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Бугун ва ҳар куни
РСФСРда хизмат кўрсатган артист
Ю. ДУРОВ
гастролининг давоми
(Ўргатган ҳайвонлари билан)
Ўзбек чавандозлари — Ўзбекистон ССР халқ артисти
Лола Хўжаева ва Анвар Хўжаев.
Томошалар давомида артист ака-ука **Ширманлар** қатнашади.
Томоша кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Карел-фин кўча, 10-уйда турувчи **Илюш Ифраимович Муратовнинг** шу уйда турувчи Яфа Рахминовна Муратова (Галибова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Туркқўрғон кўча, 26-уй 1-квартирада турувчи **Шамил Ёқубович Қодирматовнинг** Ленинград шаҳар, Васильевский остров, 5-линия, 64-уй, 7-квартирада турувчи Хадича Алитовна Қодирматовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: ТОШКЕНТ, «Правда Востока» кўчаси 26 уй
КОММУТАТОР — 26334, 33262. Редакция бўлимларининг телефонлари: партия турмуши — 33469. Пропаганда — 33469. Саноат ва транспорт — 29.005. Совет қурилиши — 34780. Кишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34524. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005. Секретариат — 31226. Эълонлар — 28142.
«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси
Р 00435. Нашр. А. 11.